

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1937 — Nr. I

Fiskeriene 1937

Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens
interesse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

BERGEN 1939
AS. JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

1871-1872

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1937 — Nr. I

Fiskeriene 1937

Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens
interesse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

BERGEN 1939
A.S. JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

INNHold.

	Side
Fiskeriene 1937	5
Offentlige foranstaltninger i fiskerinæringens interesse:	
1. Statistikk og publikasjoner:	
Efterretningsvesenet.....	18
Ukebladet »Fiskets Gang«	19
Den statistiske publikasjon »Norges Fiskerier«	19
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier.....	19
»Report on Norwegian fishery and marine investigations«	19
»Report on Technological Research concerning Norwegian Fish Industry«	20
Registrering og merkning av fiskeflåten	20
Merkedistrikter og tilsynsmenn	20
2. Oplysnings- og undervisningsvirksomhet:	
Navigasjonskurser.....	21
Motorkurser.....	23
Stormvarselstasjoner	23
3. Vrakervesenet:	
Budgett-terminen 1936—37	23
Vrakerinspektør Sverre Niensens beretning	25
Tabell-verk	30
4. Fiskeriinspektørene.....	38
5. Opsynet	54
6. Biologiske og oceanografiske undersøkelser i terminen 1936—37:	
Brislingundersøkelser 1936—37, av Paul Bjerkan	63
Det internasjonale Havforskningsråd, av Paul Bjerkan	69
Beretning for Flødevigens utklekningsanstalt 1936—37, av Alf Dannevig	70
7. Forskjellige foranstaltninger til støtte for fiskerne og fiskeriene:	
Ishus og kjøleanlegg	76

Fiskeriene i 1937.

Våre fiskerier har i 1937 gitt et mindre kvantitativt utbytte enn i de to foregående år, men vekslingene er dog ikke større enn at nedgangen kan tilskrives naturforholdene.

Vintersildfisket gav mindre fangst enn ifjor, fetsild og småsildfisket likedan. Nordsjøsildfisket var bra, brislingfisket middelmådig, mens sildefisket ved Island var godt.

Torskefiskeriene gav øket utbytte for alle distrikter mellom Senja og Møre, mens Finnmarksfisket slo mindre bra til. Kyst- og bankfisket er omtrent som ifjor. Seifisket er noget mindre. Fisket i fjerne farvann var mislykket forsåvidt angår linefisket, mens tråldriften gikk jevnt og sikkert. Forøvrig er fisket stort sett som vanlig. Om de enkelte fiskerier kan anføres:

Vintersildfisket: Storsildfisket blev delvis mislykket på grunn av vedvarende uvær. De første fangster blev innbragt fra strekningen Svinøy—Ona til Ålesund og Sunnmøre den 30. desember. Allerede 1. januar begynte snurpe- og landnotfisket ved Bulandet syd for Stad og noen dager efter hadde man et godt fiske ved Rautingen på fylkesgrensen Sogn og Fjordane—Hordaland. Ialt blev der under storsildfisket optatt 1,17 mill. hl sild. Vårsildfisket rettet en del på den underbalanse man var kommet i under storsildfisket. Dette falt best ved Sydvest-Karmøy, innover mot Karmsundet, i Bokn og på Klepp- og Løsgrunnen utfor Egersund. Dessuten hadde man en tid gode driv- og snurpefangster mellom Olderveggen og Svinøy, likesom drivgarnfangstene fortsatt nordover var gode. Bemerkelsesverdig var at settegarnsesongen sluttet tidlig på sydfeltene og at Rogalendingene da tok nordover og en tid fisket godt med settegarn på Sunnmørsfeltene. Vårsildfangsten blev ca. 2,2 mill. hl, men formådde ikke helt å rette på det misforhold man var kommet i efter storsilden. Det samlede fiske ligger 1,7 mill. hl under fjorårets.

Blandt redskapsklassene har garn hatt en av sine beste sesonger. Innen snurpeflåten veksler fangstene mellom rent storfiske og bomtur. Landnotfisket, spesielt under vårsildfisket blev mislykket.

Efterfølgende tabell utviser fangstutbytte og anvendelse:

I året	Nord for Stad hl	Syd for Stad hl	Total- fangst hl	Iset hl	Saltet hl	Sildolje hl	Her- metikk hl
1937.....	927 800	2 441 000	3 368 800	785 000	628 500	1 600 000	145 000
1936.....	998 000	4 064 000	5 062 000	839 700	500 800	3 773 000	150 000
1935.....	446 000	3 754 000	4 200 000	778 300	369 200	2 787 000	103 000
1934.....	235 000	865 000	1 100 000	392 000	433 000	90 000	90 000

Den samlede verdi av årets fiske er kr. 17.888.000 mot 17,1 i 1936 og 15,4 i 1935. Gjennomsnittspris de tre år var: 5,31, 3,333 og 3,60.

Fetsild- og småsildfisket: Vårt annet store sildefiske var temmelig mislykket. En del fetsild har der vært i Sør- og Nord-Trøndelag og dertil lite grann i Tana i Finnmark. Småsildfisket gav en del fangster i forsesongen i de sydlige distrikter, hvor dog høstfisket har slått helt feil. I slutten av oktober blev der et stort innsig av småsild i Vesterålen og etterhvert har næsten alle Nordlandsdistriktene hatt en del fiske — tildels meget godt. Likeledes blev der i november og desember en del småsild i Troms og Finnmark.

Det ringe fiske skapte til langt ut på høsten stor råstoffmangel for såvel hermetikk- som sildoljeindustri. Nord-Norges fabrikker har ført en kummerlig tilværelse hvad arbeide angår i de to siste år. Prisene har vært temmelig høie. Der har for sild til ising vært betalt kr. 6 til 12, for råstoff til sildolje kr. 1,60 à 3, til hermetikk op til kr. 2,50 pr. skjepe, for saltevarer kr. 10 til 25 efter kvalitet. Man regner med at der er opfisket 1.263.000 hl, hvorav iset 85.000, sildolje 760.000, hermetikk 200.000, saltet 130.000, skjæresild 3000, agn og hjemmebruk 85.000 mot ifjor: 1.466.000 — 149.000 — 800.000 — 232.000 — 132.000 — 16.000 — 137.000. Verdien er beregnet å utgjøre kr. 5,8 mill. mot 6,5 ifjor.

Nordlandsstorsild: I Vik, Brønnøy og Vega på Helgeland var der litt storsildfiske i mai måned. Kvantummet blev ca. 30.000 hl, hvorav $\frac{2}{3}$ til agn og resten til ising. Gjennomsnittsprisen var kr. 6 pr. hl.

Nordsjøsildefisket: Efter avsluttet vintersildfiske utrustet en del av Vestlandsfylkenes drivere sig for nordsjøsildefiske. Dessuten prøvet et par snurpere sig og opnådde også i et par tilfeller å ta bra fangster. Drivgarnfisket blev godt og hadde sin beste tid i mai måned. Imidlertid er nordsjøsildefisken åtefull og buksvak i april og mai måned og ligger derfor

på eksportmarkedene ofte noget under i konkurransen med samtidig skotsk sild. Hovedmassen av utbyttet blir iset for Tyskland, som i år flere ganger betalte så lave priser for silden, at flåten nogen ganger måtte gå i oplag et par dager ad gangen. Utover i juni og juli blir silden fet og går åten av sig. Den danner da en god saltevarer, som blandt annet i år har vært vel mottatt i nordtyske østersjøhavner. Håpet er dessuten at nordsjøsilten efter at en passende saltemetode er uteksperimentert skal kunne erobre en del av det innenlandske marked og fortrenge en del av den hollandske importvare. Årets fangst androg til 50.300 halvkasser, hvorav iset 43.300/2, saltet 3700/2 og levert til guano 3300/2. Man regner gjennomsnittsprisen til kr. 5,70 pr. halv-kasse, og fiskets verdi til kr. 286.000.

Sildefisket ved Island: Der blev utrustet en ganske stor flåte til årets drift. Fisket begynte tidlig i juli, men det svenske importforbud for saltsild fanget tidligere enn 20. juli utsatte tilvirkningen noget. De norske snurpere som kom tidlig på feltet leverte en del fersksild til sildolje på Island. Denne leveranse dreier sig om 74.000 mål (à 135 kg) til en samlet verdi av kr. 400.000. Forøvrig blev fisket godt og ialt blev der hjemført vel 245.000 tønner, eller omtrent som året før. Nedenstående tabell utviser den norske produksjon ved Island:

I året	Totalfangst i tonner	Hvorav				Anderledes
		Skarp- saltet	Matjes	Hode- kappet	Krydret	
1937.....	245 833	114 903	85 208	25 213	20 237	272
1936.....	247 439	149 699	48 976	23 308	22 795	2 661
1955.....	71 529	50 332	7 201	—	13 848	148

Matjesproduksjonen steg voldsomt i år og blev uforutsett stor, idet der ikke var kjølelagerplass til denne masse. Også av annen sild blev produksjonen stor, og da salget på grunn av de forholdsvis store fangstmeldinger en stund blev rent panikkartet såvel innenlands, som ved store konsignasjoner til Sverige, blev sesongen for en del produsenters vedkommende ikke god. Der blev også levert til sildolje en del partier dårlig behandlet vare. De norske »dumpingsalg« bevirket i år at Island stoppet sin saltning på et tidlig tidspunkt.

Verdien av årets fiske andrar til ca. kr. 4,2 mill. kr. mot 4,4 ifjor.

Brislingfisket: Fisket begynte i år den 11. juni og nedlegning av brisling kunde begynne tre dager der efter. Til å begynne med blev fisket best i Sogn, Hardanger og Sunnhordland, men uvær satte fisket

sterkt tilbake. I sommermånedene var fisket smått og høstfisket blev heller ikke stort. I høstmånedene blev der dog litt fiske i Oslofjorden. Fangsten andrar til 440.000 skjegger mot 470.000 ifjor. Verdien er kr. 2.389.000.

Omsetningen: Nedenfor hitsettes en oppstilling over eksporten av de viktigere sildeprodukter i år og ifjor.

I året	Saltet vårsild tnr.	Fetsild tnr.	Storsild tnr.	Islands- sild tnr.	Fersksild kasser	Sildmel tonn
1937.....	59 064	65 080	163 581	183 244	921 745	32 997
1936.....	76 380	75 859	230 188	131 800	1 010 473	55 877

Dessuten er der av flekket vårsild eksportert 11.800/10.797 tønner og av sildolje 49.815/119.745 tønner.

På bakgrunn av små beholdninger ved årsskiftet 1936 og i tillit til Russlandsalg blev der saltet ca. 630.000 hl, hvorav 330.000 hl storsild. Fersksildprisen var stram og da salterne dessuten i år har vært tilbakeholdende i påvente av prisstigning, er der ikke gått unna det kvantum til vanlige europeiske markeder som vanlig. Russlandsalg blev der kun på 14.000 tønner og følgen er at der ved årsskiftet vil ligge lagret ca. 200.000 hl, hvorfra fragår 28 pct. som med statsstøtte leveres til sildolje. Likeledes selger en del av salterne 100 pct. av sine beholdninger til sildolje.

I fetsild og skjæresild er der ingen nevneverdige beholdninger.

De partier man har hatt er gått hurtig unnav til gode priser.

Islandssilden blev til å begynne med solgt til meget lave priser, spesielt den store matjesproduksjon, som også trakk den vanlige saltsild nedover. Imidlertid viste det sig at tilbakeholdenhet innen denne gren lønnet sig, idet islandssild blev meget godt søkt til gode priser. Der er alltid et stort behov for norsk islandsmatjes, som faller nogenlunde prisbillig, men det gjelder å skape en god kvalitet, hvilket slett ikke alltid har vært gjort.

Innen omsetningen av fersksild er der intet spesielt å bemerke. Markedene er de samme og omsetningen går livlig. Tyskland er som før det største marked og vil også i kommende sesong ha et stort behov for fersksild. Likeledes ventes der stor eksport til det engelske marked.

Av sildemel og olje er der små beholdninger, vesentlig av nordlandsmel, idet fiske har vært rikt i det siste. For de nord-norske fabrikker har der vært usedvanlig liten drift i de senere år og stillingen for de enkelte er av den grunn i nogen tilfeller svak.

Torskefiskeriene: Det var meget gledelig i 1937 at våre skrei-fiskerier gav økende utbytte i alle distrikter mellom Senja og Møre. De 2 foregående års usedvanlig dårlige utbytte av fisket hadde satt dype spor etter sig, og mange så mistrøstig til utviklingen av våre torskefiskerier, menende at de siste års intense tråldrifft i vårt fiskereservoar Barentshavet og på innsigsfeltene langs vår kyst virkelig hadde nedsatt bestanden betydelig. Fra gammelt av er man dog vant med at der er uhyre vekslinger innen bedriften. Bare i den siste 9-års periode varierer den samlede avkastning mellom 116.670 tonn i 1935 til 231.645 tonn i 1929. Hvis man tegner en kurve over utbyttet så langt tilbake man kjenner det, vil denne mere enn noget annet kunne sammenlignes med den vildeste berg- og dalbane, hvor toppene representerer de gode år.

Av siste års utbytte ser man at det fremdeles er naturen som fører ordet i fiskebestandens størrelse. Dog var der visse tegn som tyder på, at der fiskes for meget. Således var fisken mindre enn vanlig, med en større procent ungfisk enn der bør være. Herav antas at fiskens levetid på grunn av beskatningen blir noget avkortet.

Rådbøter mot dette vil være å søke, f. eks. Barentshavet fredet for trålfiske, men det er vel ikke mange som tror på muligheten av at England og Tyskland vil opgi sitt mest lønnsomme trålfiske. En annen sak vilde det være om de interesserte nasjoner i fellesinteresse gikk til ytterligere utvidelse av maskestørrelsen i trålen.

Innen denne gren av vårt eget fiske er der ingen særlig utvikling å spore, bortsett fra at våre havgående fartøier under fisket utfor Troms og Vesterålen etterhvert har arbeidet sig utover mot trålfeltene og på disse, og således kunde øke fangstene.

Denne gren av næringen har i de siste par år erholdt et ganske rundelig statstilskudd gjennom de garanterte minstepriser og de tiltak som har vært igangsatt gjennom Kontoret for Torskefiskeriene. Om lønnsomheten innen bedriften i sitt hele er der få sikre holdepunkter. Det er ikke usannsynlig at våre konkurrenter fisker så meget mere effektivt enn nordmennene, at vi ligger under i konkurransen, og nærliggende vil det da være å betrakte den nuværende situasjon som midlertidig. De enkelte grener av torskefisket gav følgende utbytte:

Senja- og Tromsfisket gav et utbytte på 10.806 tonn mot 7985 året før. Der blev saltet 9363 tonn, produsert 5134 hl damptran og 4369 hl saltrogn. I Vesterålen og på Yttersiden blev fangsten 10.935 tonn eller fra 3000 til 5000 tonn mere enn i alle år tilbake til 1929 som hadde 13.478 tonn.

Lofotfiskets utbytte blev 82.493 tonn mot 52.766 ifjor, 55.100 i 1935, 87.100 i 1934. For årene 1929—37 er gjennomsnittsfangsten 87.317 tonn. Deltagelsen i fisket var mindre og utbyttet bedre for de

enkelte. Iberegnet båtslottene gav fisket en bruttolott på kr. 436 mot 270 året før og kr. 240 i hvert av årene 1935 og 1934. Av fangsten blev der hengt 36.707 tonn, saltet 43.822, iset 1964, produsert 45.231 hl dampmedisintran, 1021 hl lever og 35 236 hl saltrogn. Pris på torsk var 10—13½ øre pr. kg, på lever 18—32 øre pr. liter og rogn 15—30 øre (5 øre mot fiskets slutt). Verdien av årets fiske er 13,6 mill. kr. mot 9 og 9,3 de to foregående år. Under årets torskefiske i Lofoten og de øvrige skreidistrikter var værforholdene meget gode, og har sikkert spilt en rolle for fangstutbyttets størrelse, som i sammenligningen med tidligere år og fremtiden på ingen måte må undervurderes.

Torskefisket i distriktene syd for Lofoten gav også økende fangster For Helgeland—Salten var utbyttet 867 tonn mot 396 i 1936, for Vikna 978 mot 359, for Sør-Trøndelag 1707 mot 629 og for Møre og Romsdal 2663 mot 1787.

Torskefisket i Finnmark: Vinterfisket blev ganske godt med en sluttfangst på 13.611 tonn mot 14.181 året før. Der blev hengt 3505, saltet 6564 og iset 3354 tonn samt produsert 6270 hl dampmedisintran. Under vinterfisket blev der dessuten fisket bl. a. 1480 tonn hyse. *Vårfisket* eller *Loddefisket* gav et utbytte som lå 15.000 tonn under fjorårets, men allikevel representerer fangsten nogenlunde et gjennomsnittsår. Vekslingene innen dette fiske er enorme. Der blev opfisket 35.429 tonn mot 50.896 i 1936 og 38.557 ton i 1935. Av partiet blev der hengt 23.963, saltet 8464, iset 312 tonn og produsert 10.433 hl dampmedisintran. Garantert minstepris på torsk 11 øre (mindreverdig 9—10 øre), lever 10—25 øre, almindelig 15 øre. Utenom torsk blev der også ilandbragt 8179 tonn hyse, hvorav hengt 6485 tonn mot ifjor 5919—4782. Loddetorsken danner grunnlaget for skreifisket. Den består av ungfisk (ikke kjønnsmoden) som er på beitevandring ved Finnmarkskysten. Det er kun meget få og sparsomme observasjoner våre biologer har fått anledning til å ta over denne viktige del av vår torskebestand. De forhold hvorunder loddetorskens vandringer foregår er lite utforsket, og så viktig som spørsmålet er burde der gis rundelige midler til å skaffe sig utvidet kjennskap.

Torskefiskets totalfangst og anvendelsen av fisken fremgår av efterfølgende opstilling (se tab. s. 11).

Utenom rognkvantummet til saltning er der iset og levert til hermetikk 14.985 hl rogn (ifjor 13.403).

Torskefiskerienes samlede verdi er beregnet å utgjøre kr. 24,7 mill. mot 20,4 ifjor og 17,94 i 1935. Den garanterte minstepris på Finnmarksfisk var i år 11 øre og forøvrig 12 øre pr. kg, eller 1 øre høiere enn i 1936. Dette og fangstøkningen er avgjørende for stigningen i verdi, idet fisken

Totalfangst og anvendelse	1937	1936	1935
Totalfangst, tonn	159 487	137 112	116 670
Herav, hengt »	68 659	66 655	43 737
» saltet »	77 664	55 980	62 186
» iset »	9 844	9 931	7 209
» dampmedisintran hl	76 568	64 147	69 050
» lever hl	3 014	6 798	4 667
» saltrogn hl	47 476	29 189	28 976

i sig selv var noget småfallende med mindre leverinnhold enn ellers og mindre verdifull.

Fisket i fjerne farvann: I sin store helhet var linefisket mindre godt, undtatt torskefisket ved Vest-Grønland, mens trålfangstene var jevne og gode.

Linefisket ved Island mislyktes og selv ikke islandske trålere fikk særlige fangster. Der blev hjemført 720 tonn salttorsk til verdi kr. 197.540 samt 174 fat tran, 203 tønner saltrogn og 6 tonn iset kveite — samlet verdi kr. 235.434 fordelt på 17 fangstturer. Ifjor blev der hjemført 3321 tonn salttorsk, 38 tonn kveite til verdi kr. 929.233.

Svalbard—Bjørnøya: På dette felt fisket de norske linefiskere dårlig side om side med snørefiskende færøykuttere og trålere, som tok fine fangster. Fordelt på 148 fangstturer blev utbyttet 2540 tonn salttorsk, 94 tonn kveite, 204 fat, 12 tønner tran til verdi kr. 667.907 mot ifjor 4104 tonn salttorsk og 112 tonn kveite til verdi kr. 957.759.

Færøyane: Sunnmøringene drev også et ganske lønnsomt kveitefiske med en del annen fisk som biprodukt ved Færøyane og på Islandsryggen også i år. Der blev utført 64 turer, hvorfra ilandbragt 139,7 tonn kveite, verdi kr. 159.123 samt 61,5 tonn salttorsk, 80 tonn lange og brosmme samt 3725 liter kveitelever og 112 hl alm. lever til verdi kr. 192.958. Ifjor var utbyttet 193 tonn kveite og 119 tonn salttorsk til verdi kr. 215.320 efter 78 turer.

Vest-Grønland: Fra norske ekspedisjoner drives der nu omtrent utelukkende torskefiske, og årets »Thorland«-ekspedisjon synes definitivt å ha godtgjort at der ikke for årrekker fremover kan drives lønnsomt kveitefiske på disse så hårdt beskattede banker. 4 norske ekspedisjoner hjemførte 14 tonn kveite, verdi kr. 16.100, 846 tonn salttorsk, verdi kr. 254.040, 139 fat tran, verdi kr. 20.125 — ialt verdi kr. 290.265. Utbyttet må ansees for godt. Den heldigste ekspedisjon med et skib på 480 bruttotonn fisket for kr. 124.000 med en varighet av driften på ialt ca. 3 $\frac{1}{3}$ måned. Turen blev bra lønnsom, men sammenligner man med tråldriften fra fartøi av samme størrelse vilde en sådan kunde

tatt samme fangst i løpet av 1 måned. I fjor blev der fra Grønland hjemført 1054 tonn salttorsk, 57 frossen og 42 saltet kveite til verdi kr. 352.690 fordelt på 10 turer.

Trålfisket: Under skreifiskeriene fisket vår trålerflåte utfor norskekysten mellom Senja og Røst og i den resterende del av året vesentlig ved Bjørnøya og Svalbard. Der var 8 trålere i drift, idet 3 konsesjoner forblev ubenyttet. En på grunn av forlis og 2 fordi angjeldende fartøier har vist sig mindre hensiktsmessige til denne drift. Utbyttet blev 8447 tonn saltfisk, verdi kr. 2.006.000, 5452 tønner tran, verdi kr. 380.000, 1945 tønner saltrogn, verdi kr. 44.000 — totalverdi kr. 2.430.000. Fjorårsutbyttet var beregnet å være 4065 tonn saltfisk til verdi kr. 1.069.000. Den lott trålerne har betalt fiskerne ligger mellom vel kr. 3000 til 5000. Såvidt det har vært mulig å konstatere, har vanlige snurpedampere og linefartøier i år ikke betalt lott større enn kr. 2000.

Nedenfor hitsettes en oppgave over verdien av alt havfiske i fjerne farvann med oppgave over den der under stedfunne saltfiskproduksjon i årene 1937/34:

Drift	1937		1936		1935		1934	
	Verdi 1000 kr.	Salt torsk tonn	Verdi 1000 kr.	Salt torsk tonn	Verdi 1000 kr.	Salt torsk tonn	Verdi 1000 kr.	Salt torsk tonn
Linedrift	1 438	4 353	2 455	8 597	3 416	12 363	2 499	7 810
Tråldrifft	2 430	8 447	1 069	4 065	—	—	—	—
Total	3 868	12 700	3 524	12 662	3 416	12 363	2 499	7 810

Havfisket har en stor betydning for nordmennene, idet vår fiskeflåte for en stor del herunder finner beskjefligelse i den tid som ligger utenfor de store sesongfiskerier. I den senere tid har der vært sterke krav fra fremtredende organisasjoner innen bedriften, om at der må bli gitt fri adgang for norske fiskefartøier å fiske med trål. Dette vilde vel dog være for meget, men det er vel tenkelig at våre torskefiskerier kan slå i den grad feil, at det blir bydende nødvendig å utvide trålfisket. Blandt våre nyinnkjøpte fiskedampere (snurpere) er der flere som er bygget for tråldrifft, som har galger og redskaper forøvrig stående på land ferdig til ombordsetning.

Seifisket: Der er i år i distriktene nord for Stad fisket ca. 26.000 tonn sei, hvorav hengt 23.580 tonn. Ifjor var utbyttet 28.421 tonn,

hvorav hengt 26.399 tonn. Avsetningen — også på tørrfisksei — har vært god. Prisen kan settes til 8 øre kiloen og verdien til kr. 2.080.000.

Kystmakrellfisket: Der blev opfisket 8995 tonn mot 6818 ifjor og 5750 i 1935. Av partiet blev der iset 987 tonn, solgt fersk innenlands 6735, saltet flekket 942, saltet rund 53, til hermetikk 262 mot ifjor: 1192 — 4800 — 406 — 183 — 179. Fiskets verdi er kr. 1,85 mill. mot 1,37 ifjor og 1,3 i 1935. Deltagerne har i år vært fornøiet med utbyttet. Der blev dessuten fisket 757 tonn spir, hvorav en stor del anvendt til hermetikk. Verdien av spir er kr. 150.000.

Rekefisket: Fangsten viser nogen tilbakegang i år. Der er fisket ca. 2100 tonn mot 2600 (ca.) ifjor. Nordpå er der kommet mange nye rekefelter til de gamle, mens der i Syd-Norge for en stor del på grunn av dårlig vær er nedgang i fangst. Verdien av fisket er 1,6 mill. *Hummmerfisket* antas å ha et utbytte på ca. 900 tonn til verdi kr. 2.070.000. Fisket har vært bra. Av *Ål* er der fisket ca. 600 tonn til verdi kr. 540.000. Der har i år vært fisket godt i Namdalen og det ser ut til at fisket utvikler sig nordover. Av *laks* er der fisket ca. 1200 tonn til verdi kr. 2.400.000.

Carnkveitefisket: Denne nyhet innen fiskeriene fortsatte etter: nyttår 1936 utover til og i april måned — i mange distrikter blev fangsten enorm. Man regner med en fangst på 2500 tonn i denne periode. Forhåpningene til høstfisket var store, men disse er blitt bittert skuffet. Kun for Andenes hvor der ifjor ikke blev fisket har der vært godt utbytte. Her er i høst optatt mellom 250 og 300 tonn eller ca. 40 pct. av hele høstfisket, som neppe overstiger 700 tonn. Når der videre kan opplyses at der har deltatt nærmere 600 båter med 3000 mann i fisket er det tydelig at dette ikke har lønnet sig. Det synes helt godtgjort at fjorårets og vårens sterke beskatning i den grad har desimert bestanden, at det vil ta lang tid før denne kan komme op på det nivå den var, hvis dette i det hele lykkes. Det har vist sig at kveitefangsten, spesielt av stor kjønnsmoden kveite har gått ned i samtlige Nordeuropeiske farvann i de senere år. I år viser den tyske og engelske statistikk over trålfangster fra »norske« farvann ytterligere nedgang. Man regner med at kveitefangsten i år har en verdi av kr. 2.200.000. Prisene i vårseongen var meget lave (ned til 30 øre).

Bankfisket: Nedenstående opstilling viser fiskeutbyttet og verdien av kyst- og bankfisket for en rekke av de viktigere steder (se tab. s. 14).

Innen ovennevnte kvanta er der medregnet en del reker til verdi kr. 507.000, som kommer i fradrag. Kvantummet blir dermed 32.788 tonn mot ca. 34.000 ifjor og verdien blir kr. 6.991.000. Hertil kommer 15.372 hl lever til verdi kr. 337.000. Der har gjennomgående vært ganske høie priser — verdien ifjor var kr. 6,4 mill. Spesielt er der i år økning i fangstene av torsk og pigghå, mens kveite, flyndre, lange er

Distrikt	Fangst tonn	Verdi kr.
Tromsø (kveite 249, flyndre 78, torsk 4 824)	5 693	835 600
Værøy/Røst (kveite 48, flyndre 126, hyse 175)	572	155 700
Andenes og Bleik (ialt 2 002, hvorav sei 1 279)	722	381 000
Steigen	332	155 600
Kristiansund N. (kveite 100, flyndre 47, brosme 484, lange 369, pigghå 943)	3 674	886 800
Bremsnes	2 090	156 100
Ålesund (kveite 180, lange 2 053, brosme 617, hyse 819, skate 866, hå 868)	7 077	1 807 000
Måløy (hå 4 115, lange 228, brosme 188)	5 119	455 000
Søre-Sunnmør (hå 256, lange 277)	1 458	225 700
Bergen (Sei og pale 2 973, vesentlig torvbrukt)	3 210	1 911 200
Karmøy	532	159 200
Kvitsøy	270	60 100
Egersund	709	309 000

gått tilbake. En del av vårfisket og meget av høstfisket blev drevet under ugunstige værforhold, som satte fangsten tilbake.

Håbrandfisket: Der er ialt fisket ca. 2600 tonn, hvorav 2200 for Bergen alene. Dette kvantum har en verdi av kr. 759.000. De øvrige 400 tonn er medregnet under bankfisket.

Der kan oppstilles følgende resymé over årets fiske:

	Fangst- mengde tonn	Verdi kr.
Sildefiskeriene:		
Vintersildfisket	336 880	17 888 000
Fetsild- og småsildfisket	126 300	5 800 000
Nordlandsstorsild	3 000	180 000
Nordsjøsild	2 515	286 000
Islandssild	24 583	4 200 000
Brisling	8 800	2 389 000
Samlet sildefiske	502 078	30 743 000
Andre fiskerier:		
Torskefiskeriene	159 487	24 700 000
Fisket i fjerne farvann (linefisk)	4 607	1 438 000
—»— (tran og rogn)	109	
Tråldrift (saltfisk)	8 447	2 430 000
— (tran og rogn)	695	
Seifisket	26 000	2 080 000

	Fangst- mengde tonn	Verdi kr.
Andre fiskerier (fortsatt):		
Kystmakrell.....	8 995	1 850 000
Spir.....	757	150 000
Rekefisket.....	2 100	1 575 000
Hummerfisket.....	900	2 070 000
Ålefisket.....	600	540 000
Laks.....	1 200	2 300 000
Garnkveite.....	3 200	2 200 000
Bankfisket.....	32 788	6 991 000
Lever under bankfisket.....	1 537	337 000
Håbrand (kun Bergen).....	2 200	759 000
Finnmark (lodde, hyse etc., men ikke sild, sei og torsk).....	25 000	1 400 000
Samlet annet fiske.....	278 622	50 820 000
Landets samlede fiske i 1937.....	780 700	81 563 000

Ved førstegangsberegning over fiskeriene i 1936 var utbyttet 961.400 tonn, hvorunder sild 690.844 og annen fisk 270.556. Innen den siste gruppe holder kvantummet sig nokså jevnt med en del svingninger innen de store sesongfiskerier efter torsk og makrell. Verdiøkningen innen fisket i forhold til ifjor er 8.572.000 kr., hvorav ca. 4 mill. kroner faller på torsk, 1,3 på trålfisket, 0,48 på kystmakrell, 1,3 på garnkveite og en del på sild. Tatt i betraktning fangstnedgangen må det sies at årets høikonjunktur nok har spillet en stor rolle også for verdien av fiskeriene. Dette er også spesielt kommet til syne under sildefiskeriene, hvis produkter selges fritt uten »støtteordninger«, og likeledes under bankfisket og seifisket, laks, hummer og ålefisket. Den samlede verdi er beregnet å utgjøre kr. 81.563.000 mot kr. 72.991.000 ifjor.

Omsetningen: Nedenfor hitsettes en opstilling over eksporten av torskfiskerienes produkter, samt en del andre fiskeprodukter.

I året	Klipp- fisk tonn	Rund- fisk tonn	Sei tonn	Ialt tørrfisk tonn	Salt rogn tnr.	Damp- medisintran tnr.
1937.....	38 110	20 214	9 484	34 723	48 496	100 237
1936.....	36 174	9 980	6 460	19 560	44 916	96 428

I året	Blank tnr.	Brun- blank tnr.	Fersk- fisk tonn	Reker tonn	Saltfisk tonn	Fiskemel etc. tonn
1937.....	55 076	106 194	24 157	1 601	7 262	11 706
1936.....	69 715	101 012	22 656	2 069	1 480	17 362

Klippfisk: Tildels på bakgrunn av de støtteanordninger det offentlige har truffet, har det i år lyktes å oprettholde eksporten til de oversjøiske markeder omtrent som før. Til det spanske marked har der vært større eksport enn ifjor til tross for borgerkrigen. Såvel Franco, som regjeringen har kjøpt klippfisk fra Norge, nogen partier til regjeringen er blitt opbragt underveis, mens regjeringen på den annen side igjen utvilsomt har mottatt en del klippfisk i transitt over Frankrike. Eksporten til Frankrike er temmelig stor i år. Det meste av trålfisken er sendt til Spania, og der har ikke vært ydet nogen støtte til eksporten til dette land. Portugal som er vårt største marked har avtatt mere klippfisk enn man egentlig ifølge kvote skulde ha rett til å levere. Imidlertid har prisene vært meget lave og i enkelte høve er tilskuddene til denne eksport nådd op i total på kr. 8 pr. balle. Til å begynne med prøvet man å holde en pris av 32 sh 6 d pr. balle, men da Island i juni satte sine priser 2 sh ned måtte man følge efter. Det har ikke vært særlig vanskelig å selge til denne pris.

Man regnet med en klippfiskproduksjon på ca. 43.000 tonn ialt i år og iberegnet ovennevnte leveranse skulde man ved ny sesongs inntrøden stå overfor meget små lagre.

Tørrfisk: Rundfiskproduksjonen er beregnet å være 20.214 tonn motsvarende 68.659 tonn råfisk. Der var ikke direkte salgsmuligheter for en sådan mengde, men disse er så å si skapt efterhvert. Der var også en del lagre av 1936 års fisk.

Ifølge den betalingskvote Italia hadde tildelt for tørrfiskkjøp fra Norge kunde der påregnes en eksport dertil av ca. 4000 tonn, mens dette markeds gjennemsnittlige behov er på ca. 12.000 tonn. Til andre markeder kunde der regnes med et salg på ca. 6 à 7000 tonn som året før. Det så ut til at man vilde komme til å brenne inne med store lagre.

Imidlertid blev der levert 1470 tonn rundfisk til Italia på fjorårets kompensasjonsforretning og videre er der istandbragt en ny kompensasjonsforretning med leveranse av 4600 tonn rundfisk til kr. 860 og 810 pr. tonn for Lofots og Finnmarks. Herav skal 2000 tonn skibes i desember.

På andre markeder har tørrfiskhandelen gått bra og til Vest-Afrika er der skibet betydelig mere enn tidligere.

På bakgrunn av de tiltak som det offentlige har satt sig i spissen for, har med andre ord situasjonen innen tørrfiskhandelen utviklet sig til å bli inrædtil så å si lys. Man vil uten tvil ved ny produksjonsinntrøden stå overfor meget små lagre; muligens rømmede lagre. Dermed er der intet i veien for en ganske stor produksjon til kommende sesong.

I tørrfisk, sei og hyse, har eksporten vært livlig til ganske gode priser, og man står også her overfor ubetydelige lagre.

Saltfisk: Der har vært en stor eksport av saltfisk til Hellas i år. Dette marked kan utvilsomt ta meget saltfisk, mens klippfisken her har liten interesse. Dessverre ligger betalingsforholdene meget dårlig an. Forøvrig er saltfisken blitt en mere søkt vare, og lettørrede typer er nu godt søkt i middelhavslandene.

Ferskfisk: Der er økning i eksporten til Tyskland, Sveits, Tsjekkoslovakia, Sverige, Belgia etc. Branchen har dog mange vanskeligheter å kjempe mot, ikke minst på grunn av det ujevne fiske med ujevne leveranser. Spesielt har dette vært til hindring ved eksporten til Sveits og Mellem-Europa. Det er vesentlig filetert fisk av uer, lyr og torsk som går til Mellem-Europa. Konkurransen med tysk og dansk vare er dog meget hård og ofte trekker nordmennene det korteste strå. Der har således fra tysk side vært tale om å yde et tilskudd til eksport av trålerfisket til Tsjekkoslovakia motsvarende fraktutlegget Hamburg—Prag. De sorter som ligger best an er de spesielt norske, f. eks. kveite, flyndre, håbrand, pigghå, mens der på det engelske og tyske marked kun vanskelig kan konkurreres i hyse og torsk og lignende typiske trålervarer. Nogen særlig utvikling er der derfor ikke å spore, enskjønt der jo er økning i eksporten på en del markeder.

Offentlige foranstaltninger i fiskerinæringens interesse.

1. Statistikk og publikasjoner.

EFTERRETNINGSVESENET.

I budgettåret 1936/37 har etterretningsvesenet i det store hele vært fortsatt på samme måte som før. Dog har det på grunn av forskjellige forhold vært nødvendig å utvide virksomheten noget.

Således kan nevnes at det på grunn av det tiltagende rekefiske i Nord-Norge, hvor der i de senere år er opdaget flere nye rekefelter har vært nødvendig foreløbig å tilsette en tellingsmann i Narvik, som har til opgave å skaffe rede på utbyttet av rekefisket i Ofoten og Sjømen. Senere vil det muligens vise sig nødvendig å ansette flere tellingsmenn for rekefisket nordpå.

For å skaffe daglig oversikt over makrellfisket blev der forsøksvis våren 1937 truffet den ordning med tellingsmennene i Haugesund, Egersund, Flekkefjord og Kristiansand S, at disse daglig telegraferte opgave over ilandbragt kvantum, antall båter, dagens pris etc. Disse meldinger blev blandt annet benyttet i Kringkastingen.

Høsten 1936 begynte det store kveitefiske med garn i Vestfjorden og bredte sig efterhvert også til andre fjorder. Fiskeriinspektøren for Nordland og Troms organiserte arbeidet med innhenting av opgaver over ilandbragt kveite til de herreder som støtte op til Vestfjorden, men efterhvert som fisket bredte sig til fjordene sydover i Nordland samt til Troms anmodet en også endel lensmenn om å foreta telling av fangstene.

Forbindelsen med de norske legasjoner og konsulater i utlandet har vært oprettholdt uten forandringer og de innkomne dertil egnede opplysninger er offentliggjort gjennom kringkastingen og forøvrig ved opslagstelegrammer og gjennom bladet »Fiskets Gang«.

Forøvrig henvises der til beretningene for de 2 foregående år.

UKEBLADET »FISKETS GANG«

er fortsatt blitt utgitt som organ for Fiskeridirektoratets opplysnings-tjeneste.

DEN STATISTISKE PUBLIKASJON »NORGES FISKERIER«

Fiskeristatistikkens årgang 1937 forelå ferdig i manuskript hvad tabellverket angår i mars 1939 eller noget senere enn vanlig i de siste år på grunn av sterkt arbeidspress. Den vil antagelig foreligge trykt 2—3 måneder senere.

Årgangen fremtrer i alt vesentlig samme form som årgangen 1936. Opgavene over ilandbragt fangst (tab. 2—4) er også denne gang gitt herredsvis med distrikts- og fylkesvise sammendrag.

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE »NORGES FISKERIER«

Følgende hefter er utkommet:

- I. 1934. Fiskeriene 1934. Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- I. 1935. Fiskeriene 1935. Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- IV. 1935. Beretning om de store fiskerier (utenom lofotfisket).
- II. 1936. Lofotfisket 1936. Lofotberetningen av utvalgsformann Anderssen Strand.
- III. Lofotfiskets lønnsomhet av cand. oecon. CLAUD SUNNANAA.
- III. 1937. Trålfiskets historie av konsulent THOR IVERSEN.
- IV. 1937. Utviklingen av fiske- og fiskemetoder i Norge, av konsulent THOR IVERSEN.
- VII. 1937. Fiskerilitteratur 1880/1936, av bibliotekar EINAR KOEFOED.

FISKERIDIREKTORATETS SKRIFTER 1936:

SERIE HAVUNDERSØKELSER.

Report on Norwegian fishery and marine investigations.

Vol. IV. No. 12. ALF DANNEVIG: Hummer og hummerkultur.

Vol. V. No. 1. THOR IVERSEN: Sydøst-Grønlan. Jan Mayen.

Fiskeriundersøkelser.

Vol. V. No. 2. SVEN RUNNSTRØM: A study on the life history and migrations of the Norwegian spring-herring based on the analysis of the winter rings and summer zones of the scale.

Vol. V. No. 3. ERLING SIVERTSEN: Torskens gytning. Undersøkelser 1934—35.

Dessuten:

THORA GRAHL-NIELSEN: Tørrfisk i mange variasjoner. Opskrifter på tørrfiskretter.

C. HEITMANN: Les pêcheries norvégiennes et la technique moderne.

SERIE TEKNOLOGISKE UNDERSØKELSER.

Report on Technological Research concerning Norwegian Fish Industry.

Vol. I. No. 1. EINAR FLOOD: Om produksjonen av mel og olje av sild og lignende fisk. En sammenligning mellom Norge og andre land.

Dessuten:

Om klippfisk og tørrfisk — Planmessene — Statens Fiskeriforsøksstasjon. Fiskeridirektoratet.

Sild og fisk i vår ernæring — Planmessene — Statens Fiskeriforsøksstasjon. Fiskeridirektoratet.

Om sild, fersk og saltet. Fiskeridirektoratet.

REGISTRERING OG MERKNING AV FISKEFLÅTEN.

De foreliggende opgaver viser at der i terminen 1936—1937 er innregistrert 1915 farkoster. Der er i samme tidsrum utmeldt 1412. Det blir etter dette en nettotilgang på 503 farkoster. Av de 1915 innregistrerte farkoster antas ca. 800 stk. å være overflyttet fra andre distrikter hvor disse tidligere har vært registrert. De øvrige ca. 1100 farkoster er nyanmeldte og mestedelen av disse antas å være nybyggete.

Utmeldt er i terminen 1412 farkoster. Herav er ca. 600 farkoster utgått som merkepliktig fiskefarkost. Av forandringer i registret, såsom skifte av eier innen samme merkedistrikt, ombygning, motorskifte o. l. er anmeldt i samme tidsrum 1592 stk.

Pr. I. juli 1937 utgjør den norske fiskeflåte 25 150 farkoster. Hertil kommer ca. 17 300 fiske- og fangstbåter (doryer, notbåter m. v.) som er registrert som undernummer til førnevnte hovedfarkoster.

MERKEDISTRIKTER OG TILSYNSMENN.

Det er i regnskapsåret skiftet merkelovens tilsynsmenn i 18 distrikter.

2. Oplysnings- og undervisningsvesenet.

NAVIGASJONSKURSER.

Ved den offentlige navigasjonsundervisning for fiskere er i terminen 1936—37 avholdt følgende kurser:

1. Ordinære (direkte under Fiskeridirektøren).

Sted	Når begynt	Når avsluttet	Antall uteksaminerte elever	Lærer
Lyngseidet	12/8 36	21/10 36	12	Chr. Brekke
Sandsøy i Senja	12/8 36	21/10 36	10	H. Henriksen
Gratangsbotn	20/8 36	30/10 36	11	P. Thorkildsen
Bremanger	1/9 36	14/11 36	8	H. Tveten
Kjøpsvik	28/10 36	16/1 37	14	H. Henriksen
Bø i Vesterålen	3/11 36	20/1 37	11	P. Thorkildsen
Veidholmen	17/11 36	29/1 37	11	H. Tveten
Salangsverket	26/10 36	3/2 37	9	Begynt av Chr. Brekke, avsl. av H. Henriksen
8 kurser med 86 uteksaminerte elever				

2. Kurser ved fylkes- og folkehøgskoler.

Sted og skole	Når begynt	Når avsluttet	Antall uteksaminerte elever	Lærer
Fylkesfiskarskolen, Florø	31/8 36 ?	21/12 37	17	O. H. J. Molnes
Aukra folkehøgskule, Aukra	?	6/2 37	10	P. Hånes
2 kurser med 27 uteksaminerte elever				

3. Kurser igangsatt ved fylkesfiskerlag.

Sted og ved hvem avholdt	Når begynt	Når avsluttet	Antall uteksaminerte elever	Lærer
Træna, Nordland fylkesfiskerlag	17/8 36	28/10 36	11	J. Vallestad
Røst, Do.	3/11 36	23/1 37	11	J. Vallestad
Kjerstad i Haram, Sunnmøre fiskerlag	22/9 36	8/12 36	15	Ivar Slettevold
Valderøy, Do.	1/10 36	16/12 36	18	Sigv. Berntsen
Solsvik, Hordaland fiskerlag	10/9 36	24/11 36	19	Knut Stenevik
Moster, Do.	28/9 36	8/12 36	22	B. Svendsen
Store Kalsøy, Do.	1/10 36	10/12 36	20	Torkel Ivarsø
Hanøytangen, Do.	1/4 37	10/6 37	18	Torkel Ivarsø
Sjernerøy, Rogaland fiskerlag	10/9 36	19/11 36	14	Gudmund Osmundsen
Røvær, Do.	15/9 36	27/11 36	15	K. Kvalevaag
Skudesneshavn, Do. ...	10/9 36	28/11 36	17	Arne Hillesland
Forsand, Do.	1/10 36	3/12 36	14	P. Lindtner
Åkrehamn, Do.	10/9 36	5/12 36	13	Hans Hetland
Kirkehamn, Østlandske fiskeriselskap	3/10 36	17/12 36	10	K. Z. Lundquist
Borhaug, Lista, Do, ...	20/10 36	22/12 36	17	O. Holm

15 kurser med 234 uteksaminerte elever

I terminen er meddelt vidnesbyrd til ialt 347 elever.

For siste 10-årsperiode er antallet av kurser og antallet av uteksaminerte elever:

Termin	Ordinære kurser		Kurser ved selskaper		Kurser ved skoler		Sum	
	antall	elever	antall	elever	antall	elever	antall	elever
1927—28.	3	38	6	84	3	29	12	151
1928—29.	4	62	7	98	4	45	15	205
1929—30.	5	74	7	118	5	46	17	238
1930—31.	6	96	7	105	4	40	17	241
1931—32.	5	101	7	116	4	46	16	263
1932—33.	6	77	10	177	3	33	19	287
1933—34.	6	87	10	175	2	29	18	291
1934—35.	7	111	8	136	2	34	17	281
1935—36.	7	103	12	192	2	45	21	340
1936—37.	8	86	15	234	2	27	25	347
Sum	57	835	89	1435	31	374	177	2644

MOTORKURSER.

I terminen 1936—37 er avholdt 2 motorkurser:

1. På Rubbestadneset ved motorfabrikken 15 elever
2. I Rørvik..... 12 —

Ved begge kurser har man til bruk ved undervisningen hatt 8 forskjellige typer av motorer og av forskjellige størrelser.

Undervisningen har som vanlig omfattet såvel teori som praksis og har vært drevet iland og ombord i leiede fartøier.

STORMVARSELSTASJONER.

I terminen 1936—37 er opført følgende nye stasjoner:

I Finnmark: Berlevåg.

I Sogn og Fjordane: Kolgrov og Bulandet.

I Hordaland: Espevær.

3. Vrakervesenet.

KLIPPFISK OG SALTFISK.

Beretning om vrakervesenets budgett-termin 1. juli 1936 til 30. juni 1937.

I budgett-terminen har der ingen forandringer funnet sted hverken i vrakerlov eller instruks.

Den innenlandske vrakning har i sesongens forløp ikke gitt foranledning til klager av nevneverdig betydning. Derimot har man fra utenlandsk hold fått klager over klippfiskens tørrhetsgrad. Klagene er særlig kommet fra Argentina og Portugal. For nærmere å undersøke klagene over norsk fisk fra Portugal har vrakervesenet sendt vraker WAAGEN til Portugal for under et par måneders opphold nærmere å sette sig inn i årsaken for reklamasjonene på klippfisk fra Norge. Hvad angår klagene fra Argentina synes det efter nærmere undersøkelser å foreligge forvekslinger med solbrenthet. Det synes derfor som om vedkommende partier hvorpå der blev reklamert har vært forsvarlig tørr før avsendelsen herfra men at de på en eller annen måte har vært utsatt for sterk varme efter avskibningen fra Norge.

Større forandringer innen vrakervesenets personale i terminens forløp har ikke funnet sted. Overvraker KVAM er blitt innvilget permisjon for å overta en stilling som handelsutsending for den nære Orient. I hans sted er SVERRE SLOTFELDT konstituert som overvraker.

I sesongens forløp har der ikke vært avholdt nogen overvrakermøter. Hvad angår vrakerinspektørens virksomhet henvises til hans nedenstående beretning.

En rekke dispensasjonsandragender særlig vedrørende instruksens bestemmelser om klippfiskens tørrhetsgrad og emballasje er blitt innvilget i sesongen.

I forbindelse med den av Staten gjennomførte støtteordning til torskefiskeriene gjennom det nyoprettede kontor for torskefiskeriene blev der i sesongen inngått overenskomst mellem De Norske Klippfiskeksportørers Landsforening og Klippfisktilvirkernes Landslag vedrørende gjenkjøp av klippfisk fra de organiserte tilvirkere. Ifølge de av departementet godtatte regler for dette gjenkjøp er eksportørene ved eksport av klippfisk med statstilskudd forpliktet til å kjøpe av medlemmene av Klippfisktilvirkernes Salgslag en viss procentsats av det samlede kvantum som vedkommende tilvirker leverer. Forannevnte procentsats skal fastsettes den 1. i hver måned av vrakervesenet på basis av de organiserte tilvirkeres andel av den samlede klippfiskbeholdning. Begge parters organisasjoner har oppgaveplikt til vrakervesenet.

Ifølge Handelsdepartementets bestemmelse utføres forannevnte kontrollordning av vrakervesenet i samarbeide med tilvirkerlagene og eksportørenes organisasjoner og forutsetningen er at vrakervesenet skal stå mest mulig fritt med kontrollordningens gjennomførelse.

Kontrollordningen har forårsaket adskillig merarbeide for vrakervesenet i sesongen med optagelse av statistikk i hver måned over eksportørenes og tilvirkernes klippfiskbeholdninger likesom vrakervesenet har måttet utferdige gjenkjøpserklæringer til eksportørene som bevis på at de ifølge overenskomst fastsatte gjenkjøp til enhver tid har funnet sted.

I forbindelse med støtteordningen til torskefiskeriene er der fra enkelte vrakerkontorer blitt utferdiget minsteprisattester til tilvirkere som forlangte sådan når forholdene har vært sådan at det har vært vanskelig for opsynet å utferdige samme.

Ved klippfisksesongens åpning 1. mai 1936 var det vesentlige av fjorsfiskens skibet og det som lå igjen blev skibet i løpet av mai måned. Produksjonen av klippfisk i 1936 blev anslått til ca. 34.500 tonn hvilket er 1500 mere enn året i forveien.

Beholdningen av norsk klippfisk pr. 1. juli 1936 kan anslåes til 35.000 tonn.

Det samlede utbytte av torskefiskeriene i 1936 var adskillig større enn forrige år nemlig 137.112 tonn mot 116.670 tonn året i forveien. Av det samlede opfiskede kvantum blev 66.655 tonn hengt, 55,980 tonn saltet. De tilsvarende tall forrige år 43.737 tonn og 62.186 tonn.

For den innenlandske omsetning av klippfisk var der av staten for 1936 fastsatt følgende minstepriser:

- A. Fra Lofoten og øvrige skreidistrikter kr. 10,15 pr. vekt for lagringstørr nr. 1 levert Kristiansund N., Ålesund, Bergen, kr. 9,90 levert Bodø. For fisk fra fangstfeltene under Island og Grønland kr. 0,25 pr. vekt lavere.
- B. Fra Finnmark kr. 9,65 pr. vekt for lagringstørr nr. 1, levert Kristiansund N., Ålesund, Bergen kr. 9,40 pr. vekt levert Bodø, For fisk fra fangstfeltene under Svalbard og Bjørnøya ,kr 0,30 pr. vekt lavere.

For skibningstørr klippfisk reduseres prisen med	6 %
» $\frac{7}{8}$ tørr	—»— —»— 12 %
» $\frac{3}{4}$ »	—»— —»— 14 %
» labradorfisk	—»— —»— 27,5%

Samtlige priser for klippfisk gjelder med vanlig avslag ifølge sortement.

Landets samlede beholdning av klippfisk pr. 1. januar 1937 utgjorde ifølge Vrakervesenets opstilling 11.257 tonn. Kvantummet pr. 1. januar 1936 utgjorde 11.774 tonn.

Under henvisning til nedenstående statistikk er der av klippfisksesongen 1. mai 1936 til 30. april 1937 ialt blitt vraket 69.618.745. Herav faller på innvrakningen 32.109.077 kg klippfisk samt 1.613.831 kg labradorbehandlet klippfisk og på eksportvrakningen 33.973.437 kg samt 1.922.400 kg labradorbehandlet klippfisk. Hertil kommer 512.347 kg klippfisk som er undtatt fra tvungen vrakning.

VRAKERINSPEKTØR SVERRE NIELSENS BERETNING FOR TERMINEN 1936—37.

Jeg har i terminens løp ikke foretatt nogen inspeksjonsreise da jeg i større utstrekning enn tidligere har vært bundet til kontoret, idet sekretæren ved herværende avdeling hovedsakelig har vært knyttet til Kontoret for Torskefiskeriene.

Som fremholdt i foranstående beretning har klippfiskvrakningen innad hatt et rolig forløp. Hvad eksportvrakningen angår blev der klaget over »San Miguel«s last som ankom til Lisboa ultimo september. Klagen gjaldt vesentlig mangelfull tørring og mitskade. Der blev til Fiskeridirektøren gitt en nærmere rapport herom i skrivelse av 27. januar hvorav jeg tillater mig å citere følgende utdrag:

»M. h. t. reklamasjonene for tørrhetsgrad og mit skal jeg få uttale: Der har siden reklamasjonen på Sardinias last ifjor ved enhver anledning vært innskjerpet overvrakerne at man måtte ha oppmerksomheten henvendt på tørrhetsgraden og især være streng for den fisk man tok ut av kjølerummet. Etter vraker VÅGENS rapporter fra Lisboa om enkelte klager på tørrhetsgraden for skibningene i sommer og ihøst følger det av sig selv at vrakervesenet har vært særlig årvåken på dette område. Jeg tror derfor at disse klager må ha annen årsak enn dårlig kontroll fra vrakervesenets side og jeg vil i denne forbindelse få nevne enkelte ting som belyser hvor vanskelig det er å undgå klager når der skjer sammentreff av uheldige værforhold under tørringen, lagringen og transporten.

Når klippfisker viser tegn til mit er det som oftest i forbindelse med varme og fuktighet. Den »slakner« (blir myk) og man får reklamasjoner for såvel tørrhetsgrad som mit. Dette er tilfelle efter slike varme somre som den vi hadde ifjor. D/S »San Miguel« blev ekspedert fra Norge i den verste tid nemlig september. Man har da overblikk over de partier som er disponert for mit og innehaverne av denne fisk er naturligvis interessert i å få den ut så snart som mulig. Vrakervesenet har ikke anledning til å refusere denne fisk når den bare er ren i det øieblikk den pakkes og har den omforente tørrhetsgrad. Ofte pakkes på den tid fisken direkte fra bjergene og det er da vanskelig å bedømme tørrhetsgraden idet fisken kjennes tørrere ut enn den virkelig er. Når den kommer under press går den som oftest tilbake hvad tørrhetsgrad angår, den »slår« sig som man sier. Dette vil avhenge meget av omgangs-måten under tørringen.

Så sterkt som man nu salter fisken er den også tilbøielig til å forandre sig med været. Blir klippfisker utsatt for fuktig vær er den tilbøielig til å trekke luftens fuktighet til sig og bli myk. Blir den f. eks. innlastet i fuktig og rått vær og der inntreffer regnvær under transporten nedover til Portugal så luftventilene ikke kan benyttes er det også fare for at fisken går tilbake hvad tørrhetsgrad angår.

Som man vil forstå er det mange omstendigheter som kan bevirke at klippfisker kommer »slakkere« frem enn den var under innlastningen. Den taper da ofte samtidig sin friske farve, den får et gråaktig utseende, hvad der gir anledning til reklamasjoner over kvalitet og sortement.

Disse forhold som er omtalt ovenfor har man alltid hatt å regne med og på tross herav må man si at reklamasjoner under almindelige forholde har vært en nokså sjelden foreteelse i de senere år og har innskrenket sig til klager over mit på høstskibninger efter varme somre.

Når det i den senere tid har vært hyppige klager såvel over mit

som tørrhetsgrad og tildels kvalitet og sortement kommer det efter min mening av andre ting først vil jeg nevne omsetningsmåten.

Tidligere pakket hvert firma de ordrer som det fikk for hver skibning. Til Lisboa plukket man ut de fineste partier og man anstremte sig for å levere best mulig for å beholde sine kunder. Ordrene blev som regel pakket av hele partier av jevn kvalitet og tørrhetsgrad.

Nu blir hver ordre fordelt efter kvoter på samtlige eksportører. En pakker »lofot« en annen »senjen« og en tredje »vinter finnmark« og selv om alle partier skal være lagringstørr så ligger det i sakens natur at sålenge bedømmelsen herav er avhengig av subjektivt skjønn vil der alltid være avvikelser i opfatningen hvor langt ned man kan strekke sig. Importøren vil motta sitt parti pakket klattvis av en mengde partier og det er klart at det under slike forhold må bli ujevnt både hvad tørrhetsgrad og kvalitet angår. Importøren tar den tørreste fisk (kanskje har han fått en del som av visse omstendigheter under tørringen er blitt mere enn lagringstørr) og legger denne til grunn for bedømmelsen. Han klager så på den andre selv om den er lagringstørr.

Man må også se hen til at der nu i en årrekke har vært godt om lofotfisk og man har ikke behøvet å benytte sig av andre kvaliteter til Lisboa. Iår derimot var det et meget dårlig lofotfiske og man har måttet pakke av andre kvaliteter hvad der har vakt stor misnøie, når fisken har vært solgt som »Lofot«.

Før gjordes det ofte langsiktige kontrakter på Lisboa. Man hadde god tid i forveien oversikt over hvad man skulde skibe og kunde innrette sig derefter ved å plukke ut passende partier. Nu pakkes 30.000 baller i en fart og det er klart at arbeidet under slike forhold ikke blir så omhyggelig gjort som når man har god tid og ofte kan fristelsen for vrakervesenet være stor til å strekke sig lengst mulig når man har lite å velge mellem og pakningen skal foregå på kort tid.

Jeg vil også peke på lagrings- og transportforholdene i selve Lisboa. Man er her ofte vidne til uforstand hvad fiskens behandling angår og man burde ikke godta klager som ikke er fremsatt og ordnet umiddelbart efter utlosningen. Under transporten i Lisboa føres fisken ofte i vogner uten tilstrekkelig dekning i sterk solhete, Når den så derefter blir lagt i optil 20 høider like op under taket i de høie lagerrum er det uundgåelig at fisken slår sig.

For »San Miguel« lastens vedkommende lå fisken 14 dager på importørenes lager før der blev nogen endelig avgjørelse og i mellomtiden var prisene gått nedover.

For »Sevilla«s last som blev sendt i slutten av juli blev klagene først fremført efterat fisken var blitt distribuert blandt kundene og det er klart at iallfall Vrakervesenet ikke kan godta klager på det tidspunkt.

Jeg vil tilslutt fremheve at forholdene vanskeliggjøres ved at importørene er uvillig stemt mot norskfisken på grunn av at de må betale denne med høiere pris enn for Islandsk og Færøfisk. Det synes også efter vraker VÅGENS beretninger at Island har satt tørrhetsgraden en strek opover for ytterligere å vinne terreng på norskfiskens bekostning.

Det vil under disse omstendigheter være vanskelig helt å gardere sig mot reklamasjoner for mit og tørrhetsgrad såleng der ikke er kjølerum ombord i skibene som besørger transporten og på lagerhusene i Lisboa. Efter de senere beretninger ser det ut til at kjølelager skal opprettes i den nærmeste fremtid både i Lisboa og Oporto, og det tør da hende at kravene om tørrhetsgrad vil undergå samme forandring i Portugal som i Spania.«

I min beretning for forrige termin omtalte jeg de tidligere klagemål fra Lisboa gående ut på at der solgtes lofotfisk men levertes andre sorter som senjen finnmark, norskfanget Islandsfisk o.s.v. For å gjennomføre en bedring i disse forhold og for å holde Norklip A/L underrettet om hvad der foregikk blev der gitt alle overvrakerne beskjed om efter hver skibning til Portugal å innsende pakningsrapport til Norklip A/L over de anvendte kvaliteter. Man trodde laget i så tilfelle vilde slå ned på sine medlemmer når der pakkedes annen fiskesort enn den som var solgt. Da laget ikke foretok sig noget uaktet det samme forhold m. h. t. leveringen gjentok sig for hver båt forsøkte man gjennom Kontoret for Torskefiskeriene å fremtvinge en ordning til det bedre idet man foreslo å innføre andre benevnelser ved salget samt at kontoret bemyndiget vrakervesenet til å utta de partier som vrakervesenet mente passet for Lissabonmarkedet.

Da heller ikke denne henvendelse ledet til noget blev det holdt et møte på Molde lørdag den 29. februar med Norklips styre for nærmere å drøfte eventuell innførelse av markedsvrakning for Portugal. Fiskeriagent THINGVOLD var tilstede på ovennevnte møte. På grunnlag av hvad man her var enige om blev der så senere av Fiskeridirektøren utarbeidet et forslag som blev oversendt Handelsdepartementet. Man har endnu ikke mottatt noget svar herpå.

Da det var godt lofotfiske iår vil man foreløbig neppe ha nogen vanskelighet med at eksportørene ikke leverer lofotfisk når salget omfatter denne fisketype.

I foranstående beretning er det nevnt at der har vært klager fra klippfiskkjøpere i Buenos Aires over fiskens tørrhetsgrad. Dessuten har man mottatt klager fra samme marked over rødmitbefengt klippfisk. Dessverre synes disse klager fra nevnte marked å bli mere og mere almindelige og det er all grunn til å ta forholdsregler i Norge for å hindre

rødmitbakteriens utbredelse. Foreløbig er det lakesaltet lange og brosme som synes å være mest disponert for rødmit. Hvad dette kommer av er man foreløbig ikke klar over men det er mulig det står i forbindelse med tilvirkningsmåten idet lange og brosme lakesaltes. Man har erfaring for at rødmitbakterien trives særlig godt i saltlake og det skal i det hele tatt fuktighet til for at den kan utvikles. Såvel langten som brosmen fiskes hovedsakelig i den varme årstid og oppbevares ombord i fersk tilstand uten is under hele turen som i almindelighet varer 8 à 10 dager. Fisken kan derfor ofte være temmelig sur før den kommer i salt. Det ligger nær å tro at fisken i slik stand er mere disponert for rødmitbakterien enn helt fersk fisk og treffer man dessuten på varmt og fuktig vær under tørringen så fisken må stå i lang tid uten å kunne omstables får bakterien de beste utviklingsbetingelser.

De i 1934 foretatte forsøk i Ålesund med kvalitetsforbedring av lange og brosme er blitt fortsatt våren 1937 efter en utvidet plan idet forsøkene denne gang omfatter 5 motorbåter som hver driver efter en spesiell instruks vedrørende innredning av rummet og behandling av fisken. I likhet med forrige gang vil det bli utarbeidet en beretning om forsøkene.

Der har i terminens løp ofte vært gitt dispensasjon fra bestemmelsene om emballasje for klippfisk til oversjøiske markeder vesentlig foranlediget ved konkurranse fra Island som anvender delvis kun jute og delvis papir og jute for oversjøisk eksport av klippfisk. Forsøkene her i Norge har ikke falt heldig ut når undtas forsendelsene til Kuba hvor man kun har anvendt dobbel jute som der efter de beretninger man har mottatt har tilfredsstillet mottagerne, der foretrekker jutepakning iallfall for kvaliteten »Inferior« idet prisen spiller en større rolle for importørene av de simple kvaliteter enn for importørene av de bedre kvaliteter. Sistnevnte legger større vekt på en god vare og foretrekker gjerne trepakning.

Til Brasil har det vært gjort forsøk med greaseproof papir under juten med jernbånd utenpå, men resultatet har vært lite opmuntrende idet man har mottatt mange klager på at fisken kommer frem i fuktig og solbrent stand.

Videre har det vært forsøkt med kartongpakning for La Plata. Man har mottatt beretning om at enkelte sendelser er kommet godt frem mens andre sendelser er kommet frem i dårlig stand. Det er mulig at man ved forbedringer av kartongpakningen kan nå frem til bedre resultater. Foreløbig ansees tre og blikk for å være den mest betryggende pakning men for å konkurrere i prismessig henseende er det av stor betydning å finne frem til en pakning som på samme tid som den tilfredsstillende alle krav til styrke og tetthet kunde falle lettere og billigere

idet man derved vilde spare meget i frakt og dessuten opnå en fordelaktigere tollbehandling.

Der har også vært gjort forsøk av Salslaget for Klippfisktilvirkere i Nordland med å anvende et nytt impregneringsmiddel »Shinophan« til eksport av klippfisk. Forsøkene har vært gjort med støtte av offentlige midler. Shinophan påstås å være en luft-, vann- og fuktighetstett emballasje og anbefales for lagring og transport av lett bederfelige fødevarer og sterkt hygroskopiske artikler uten avkjøling. De første forsøk falt uheldig ut fordi Shinofixen avsatte en stygg smak og lukt på fisken likesom huden viste sig å være gjennomtrengelig for luft så fisken tok mit. Ved senere forsøk fant man frem til en måte hvorved smaken og lukten blev nøytralisert så fisken ikke blev forringet kvalitetsmessig sett men også denne gang var huden for svak slik at saltkrystallene brøt igjennem. Når dertil kommer at impregneringsmiddelet er dyrt og at arbeidet med impregneringen koster uforholdsmessig meget har forsøkene nærmest vært en skuffelse.

Der har i omhandlede termin ikke vært holdt noget overvrakermøte. Jeg har kun hatt 9 reisedager som vesentlig medgikk til ovennevnte møte på Molde samt til forutgående konferanser.

EKSPORTVRAKET KLIPPFISK I KRISTIANSUND, ÅLESUND, BODØ OG BERGEN OVERVRAKERDISTRIKT.
1. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937.

	Almindelig sortement							
	Norsk nr. 1	Norsk nr. 2	Norsk nr. 3	Norsk nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tils.
					samf.	und.ordn.		
Bodø ...	7 550	1 045 670	296 350	—	33 600	13 680	—	1 396 850
Kr.sund .	382 220	9 872 392	2 875 485	20 285	635 870	180 870	18 300	13 985 422
Ålesund .	607 282	5 358 920	1 311 880	1 380	151 500	27 130	7 400	7 465 492
Bergen ..	77 431	1 316 000	390 862	—	20 520	4 380	—	1 809 193
	1 074 483	17 592 982	4 874 577	21 665	841 490	226 060	25 700	24 656 957

	Oversjøisk sortement					Tils.
	Ekstra Selecta	Imperial Superior	Regular	Inferior	Skinn- og benfri	
Bodø.....	—	163 973	77 990	147 760	—	389 723
Kristiansund ..	35 610	3 318 279	1 111 797	995 329	452 396	5 913 411
Ålesund	—	1 157 500	576 836	291 255	230 107	2 255 698
Bergen	—	319 820	247 685	176 515	13 628	757 648
	35 610	4 959 572	2 014 308	1 610 859	696 131	9 316 480

	Av det samlede kvantum utgjør:					
	Torsk	Lange	Brosme	Sei	Hyse	Ialt
Kristiansund ..	1 769 112	855	180	7 668	8 758	1 786 573
Ålesund.....	18 855 340	529 698	411 887	101 768	140	19 898 833
Bodø.....	8 824 454	654 683	170 024	69 883	2 146	9 721 190
Bergen.....	2 469 966	47 014	35 261	14 600	—	2 566 841
	31 918 872	1 232 250	617 352	193 919	11 044	33 973 437

OPGAVE OVER KLIPPFISK UNDTATT FRA TVUNGEN VRÅKNING
I. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937.

	Kr.sund	Ålesund	Bodø	Bergen	Tils.
Mai.....	41 280	58 772	—	2 250	102 302
Juni.....	22 100	250	—	5 175	27 525
Juli.....	62 647	29 938	—	18 000	110 585
August.....	6 096	123	—	—	6 219
September.....	96 040	42 330	1 125	30 300	169 795
Oktober.....	—	786	—	50	836
November.....	—	40 310	—	—	40 310
Desember.....	100	—	—	—	100
Januar.....	13 420	—	1 125	—	14 545
Februar.....	4 500	450	1 800	—	6 750
Mars.....	4 000	1 800	11 970	—	17 770
April.....	14 260	1 350	—	—	15 610
Tils.	264 443	176 109	16 020	55 775	512 347

MENGDE m. v. AV INNVRAKET KLIPPFISK I 1936—37.

Overvrakerdistrikt	L o f o t							
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tilsammen
					Samf.	Und.ordn.		
Bodø	84 343	1 827 323	491 151	57 430	9 014	1 406	87 076	2 557 743
Kristiansund	574 340	8 789 360	2 371 051	395 381	227 228	40 261	186 602	12 584 223
Ålesund	204 191	2 767 022	921 718	99 035	23 670	5 973	47 757	4 069 366
Bergen	47 610	533 373	192 170	48 501	1 127	352	6 666	829 799
	910 484	13 917 078	3 976 090	600 347	261 039	47 992	328 101	20 041 131
	4.54 %	69.44 %	19.84 %	3.00 %	1.30 %	0.24 %	1.64 %	= 100 %

Overvrakerdistrikt	S o m e r							
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tilsammen
					Samf.	Und.ordn.		
Bodø	80	624	8	—	1 290	—	—	2 002
Kristiansund	21 917	126 440	45 277	8 186	8 791	5 072	1 516	217 199
Ålesund	7 016	54 063	37 661	5 389	3 031	724	—	107 884
Bergen	1 591	10 503	2 109	274	192	56	—	14 725
	30 604	191 630	85 055	13 849	13 304	5 852	1 516	341 810
	8.95 %	56.06 %	24.89 %	4.05 %	3.89 %	1.72 %	0.44 %	= 100 %

MENGDE m. v. AV INNVRAKET KLIPPFISK I 1936-37. (Forts.).

Overvrakerdistrikt	Finnmark (loddetorsk)							
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tilsammen
					Samf.	Und.ordn.		
Bodø	1 917	184 816	77 255	8 589	14 149	3 365	6 452	296 543
Kristiansund	115 899	1 407 289	603 938	162 569	275 344	115 070	36 012	2 716 121
Ålesund	2 740	150 087	76 221	5 768	6 558	2 578	921	244 873
Bergen	6 397	484 361	270 956	54 478	11 191	4 925	8 417	840 725
	126 953	2 226 553	1 028 370	231 404	307 242	125 938	51 802	4 098 262
	3.10 %	54.33 %	25.09 %	5.65 %	7.50 %	3.07 %	1.26 %	= 100 %

Overvrakerdistrikt	Annen klippfisktorsk (Islands, Bjørnøy o. l.)							
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tilsammen
					Samf.	Und.ordn.		
Bodø	—	391	5 303	4 600	2 460	—	1 104	13 858
Kristiansund	108 674	1 605 733	195 624	21 474	272 263	66 572	4 343	2 274 683
Ålesund	392 091	2 000 929	151 185	8 828	126 237	14 945	19 844	2 714 059
Bergen	34 741	451 006	51 293	11 602	42 801	5 348	1 928	598 719
	535 506	4 058 059	403 405	46 504	443 761	86 865	27 219	5 601 319
	9.55 %	72.44 %	7.19 %	0.82 %	7.91 %	1.62 %	0.47 %	= 100 %

MENGDE m. v. AV INNVRAKET KLIPPFISK I 1936-37. (Forts.).

Overvrakerdistrikt	Lange, brosme, sei og hyse							
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Tilsammen
					Samf.	Und.ordn.		
Bodø	26	746	748	217	—	—	—	1 737
Kristiansund	43 532	626 947	294 674	43 013	16 560	12 144	7 197	1 044 067
Ålesund	42 353	666 660	164 075	5 154	13 847	5 028	1 182	898 299
Bergen	7 649	56 655	16 162	756	595	125	510	82 452
	93 560	1 351 008	475 659	49 140	31 002	17 297	8 889	2 026 555
	4.62 %	66.67 %	23.48 %	2.42 %	1.52 %	0.85 %	0.44 %	= 100 %

Overvrakerdistrikt	Derav:					
	Torsk	Lange	Brosme	Sei	Hyse	Ialt
Bodø	2 870 146	1 524	139	74	—	2 871 883
Kristiansund	17 835 832	496 783	454 008	46 562	3 108	18 836 293
Ålesund	7 136 182	630 008	202 850	65 421	20	8 034 481
Bergen	2 277 291	50 599	34 926	3 493	111	2 366 420
	30 119 451	1 178 914	691 923	115 550	3 239	32 109 077
	93.81 %	3.67 %	2.15 %	0.36 %	0.01 %	= 100 %

MENGDE m. v. AV INNVRAKET KLIPPFISK I 1936 - 37.

Sammen drag.

	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Småfisk		Sterkere skadet	Til- sammen	
					Samf.	Un.ordn.			
Torsk, Lofot.....	910 484	13 917 078	3 976 090	600 347	261 039	47 992	328 101	20 041 131	62.42 %
— Somer.....	30 604	191 630	85 055	13 849	13 304	5 852	1 516	341 810	1.07 »
— Finnm.....	126 953	2 226 553	1 028 370	231 404	307 242	125 938	51 802	4 098 262	12.76 »
Annen klippfisktorsk (Islands, Bjørnøy o.l.)	535 506	4 058 059	403 405	46 504	443 761	86 865	27 219	5 601 319	17.44 »
Lange, brosme, sei og hyse.....	93 560	1 351 008	475 659	49 140	31 002	17 297	8 889	2 026 555	6.31 »
	1 697 107	21 744 328	5 968 579	941 244	1 056 348	283 944	417 527	32 109 077	100 %
	5.29 %	67.72 %	18.59 %	2.93 %	3.29 %	0.88 %	1.30 %	= 100 %	

OPGAVE OVER INNVRAKET KLIPPFISK AV LABRADOR-STYLE
FRA 1. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937.

	Kristiansund N.			Ålesund			Bergen			Tils.
	Primera	Segunda	Ialt	Primera	Segunda	Ialt	Primera	Segunda	Ialt	
Mai	74 000	26 500	100 500	—	—	—	—	—	—	100 500
Juni	—	—	—	64 000	—	64 000	—	—	—	64 000
Juli	—	—	—	—	—	—	8 650	—	8 650	8 650
August	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
September	—	16 116	16 116	—	—	—	—	—	—	16 116
Oktober	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
November	244 885	3 200	248 085	114 150	—	114 150	—	—	—	362 235
Desember	333 206	500	333 706	23 800	1 250	25 050	—	—	—	358 756
Januar	231 392	22 042	253 434	6 400	650	7 050	29 300	6 290	35 590	296 074
Februar	27 000	—	27 000	2 000	—	2 000	—	—	—	29 000
Mars	189 750	—	89 750	—	—	—	12 500	—	12 500	102 250
April	207 250	—	207 250	61 700	7 300	69 000	—	—	—	276 250
	1 207 483	68 358	1 275 841	272 050	9 200	281 250	50 450	6 290	56 740	1 613 831

OPGAVE OVER EKSPORT AV LABRADOR-STYLE FRA 1. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937.

	Kristiansund N.			Ålesund			Bergen			Tils.
	Primera	Segunda	Ialt	Primera	Segunda	Ialt	Primera	Segunda	Ialt	
Mai	73 450	25 300	98 750	—	—	—	—	—	—	98 750
Juni	—	—	—	54 600	9 400	64 000	—	—	—	64 000
Juli	—	—	—	—	—	—	5 000	—	5 000	5 000
August	—	—	—	—	—	—	15 000	—	15 000	15 000
September	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktober	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
November	344 550	—	344 550	114 150	—	114 150	40 850	—	40 850	499 550
Desember	410 000	—	410 000	26 250	1 250	27 500	25 000	—	25 000	462 500
Januar	249 650	18 350	268 000	13 300	1 150	14 450	—	—	—	282 450
Februar	43 400	—	43 400	2 000	—	2 000	4 600	—	4 600	50 000
Mars	158 900	—	158 900	—	—	—	—	—	—	158 900
April	205 250	—	205 250	53 700	7 300	61 000	20 000	—	20 000	286 250
	1 485 200	43 650	1 528 850	264 000	19 100	283 100	110 450	—	110 450	1 922 400

OPGAVE OVER EKSPORT AV LABRADOR-»STYLE«
FRA 1. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937

	Primera	Segunda	Tilsammen
Kristiansund N....	1 485 200	43 650	1 528 850
Ålesund	264 000	19 100	284 100
Bodø	—	—	—
Bergen	110 450	—	110 450
	1 859 650	62 750	1 922 400

OPGAVE OVER INNVRAKET KLIPPFISK AV LABRADOR-
»STYLE« FRA 1. MAI 1936 TIL 30. APRIL 1937.

	Primera	Segunda	Tilsammen
Kristiansund N....	1 207 483	68 358	1 275 841
Ålesund	272 050	9 200	281 250
Bodø	—	—	—
Bergen	50 450	6 290	56 740
	1 529 983	83 848	1 613 831

4. Fiskeriinspektørene.

Fiskeriinspektør SKOTNES' beretning:

Hermed fremkommer en kort beretning om forholdene i dette distrikt og litt om mitt virke i tidsrummet 1. juli 1936 til 30. juni 1937.

Sommermånedene 1936 var der ganske stor deltagelse i småhval- og springerfangst, og i denne fangst deltok også fiskere fra andre fylker. For Finnmarks vedkommende har det særlig vært fiskere fra Øst-Finnmark som har deltatt. Fortjenesten på første hånd har vært meget varierende og for enkelte minimalt. Hvormeget som er sendt fra dette fylke av springer- og hvalkjøtt og verdien på første hånd, har jeg ikke fått bragt på det rene, men det har vært interessant om det også for denne vare kunde blitt opstillet en offisiell statistikk.

De mindre båter har i sommermånedene som vanlig kun bragt på land fisk til husbruk og litt til forsendelse sydover. Storbritanias importforbud for fisk fra Øst-Finnmark, har også i år vært følelig for landsdelen.

Rekefisket i Varangerfjorden er i år blitt utvidet, idet der i dette fiske har deltatt 16—17 fiskefarkoster. Leveransen har foregått til to

rekefabrikker i Vadsø til en pris av fra 30 til 34 øre kiloet for rå samfengt vare. Inntektene på første hånd har etter forholdene vært nogenlunde tilfredsstillende. Der har deltatt i dette fiske fiskere med sine farkoster helt nede fra Sogn og Fjordane.

Fra Nesseby herred er det kommet krav om forbud mot dette fiske — som kalles for rovfiske — og som formentlig kommer op til behandling på neste års fylkesting. Saken har allerede vært forelagt mig, men som på nuværende tidspunkt ikke har funnet å kunne anbefale sådant forbud.

Seifisket har som tidligere år vært ganske rikt med stor deltagelse, men prisene på første hånd har ligget litt under de foregående års priser. Fisket har foregått med seisnurpenøter, som der nu er anskaffet en hel del av, og som har kostet en hel masse penger. Det ferdige produkt blev meget dårlig på grunn av dårlig tørreforhold. Nogen fortjeneste av betydning kunde det neppe bli for tilvirkerne, og enkelte — de mest uheldige — har formentlig hatt tap. Tørrfiskkontrollen har således vært i virksomhet hele høsten og vinteren for å forhindre at guanofisk er kommet med i forsendelsene.

Høstfisket hvorunder ferskfiskeeksporten pleier å foregå, bragte ikke noe gunstig resultat på grunn av lave priser. For småbåtene var resultatet nedslående og flere gikk over til å arbeide på land. For å stabilisere råfiskprisen blev der efter en liten fiskerstreik i Vardø høsten 1936, opprettet en frivillig prisoverenskomst mellom fiskerne og kjøperne i de større fiskevær i Finnmark, som i store trekk gikk ut på at fisk som sendtes for eksport og innenlandsomsetning i iset stand, skulde betales med en minstepris av 12 øre kiloet, og det som skulde henges og saltes skulde betales med statens minstepriser. Da støtteordningen ikke omfattet hyse, blev den som hengtes på hjell betalt med fra 5 til 8 øre kiloet. Overenskomsten kunde imidlertid vanskelig opprettholdes, da endel av kjøperne fant det formålstjenlig å holde sig utenfor, særlig i de tilfeller hvor tilgangen av fisk var god, og der blev da av disse betalt mindre priser enn som var fastsatt i overenskomsten. Tross en hel rekke møter med delvis økonomisk støtte fra det offentlige, og støtte fra samtlige fiskerlag, ophørte efter hvert avtalen å gjelde. Dette skjedde særlig under vårfisket 1937.

Der blev også holdt et møte i Tromsø 26—27. februar 1937, med fiskere og eksportører fra de tre nordligste fylker. Resultatet av møtet var ikke særlig opmuntrende for det videre arbeide i denne sak. Minsteprisen for eksportfiskeren (isetfiskeren) blev dog forhøiet på papiret til 15 øre kiloet.

Efter mitt skjønn har der vært en stor fordel ved nevnte avtale, nemlig at fisken på første hånd er blitt betraktelig bedre behandlet.

Større båter har som regel kasser og delvis is med sig på sjøen, noget som neppe tidligere har forekommet.

For å bøte en smule på de kaotiske forhold i vår ferskfiskomsetning, anser jeg det påkrevet at en fremtidig prisoverenskomst blir beskyttet ved lov. Den usunde konkurranse som nu råer mellom eksportørene med å kapre kjøpere særlig sydpå uansett om der opnåes lønnsomme priser, er til stor skade for vår ferskfiskomsetning som også har fremtiden for sig, og som i første rekke faller tilbake på fiskerne som dem der har vanskeligst for å klare sig. Utrustningen til fiske er steget i pris, og der benyttes nu betydelig større mengder redskaper enn tidligere, og som vanskeliggjør en lønnsom drift.

Sildefisket har i nevnte tidsrum vært en stor skuffelse, og som følge herav har der vært mangel på råstoff til fabrikkene, hvor enkelte har forhåndssolgt en større del av produksjonen.

Fiskerne har hver sommer berettet om større sildestimer utenfor kysten, og den opfatning har også gjort sig gjeldende at større fangster måtte kunne taes med sildsnurpenøter. Med offentlig støtte har der også siste høst vært forsøkt med drivgarn etter sild utenfor kysten, men med negativt resultat. Silden har formentlig vært av mindre størrelse, således at den ikke har kunnet stått på almindelige garn.

Efter det gode kveitefiske med garn i Nordland, begynte også fiskerne særlig på Vest-Finnmark å gjøre forsøk. Fisket blev ganske godt og de første av fiskerne som begynte og som hadde større farkoster, blev resultatet tilfredsstillende. Prisene falt imidlertid betydelig, og under mitt nærvær i Hammerfest i midten av desember måned, var prisen helt nede i 10 øre kiloet for storkveite. Der lå da store mengder kveite på kaiene.

Vårfisket 1937 blev betraktelig mindre enn foregående år, nemlig 35,4 mill. kilo, mot ifjor henimot 51 mill. kilo torsk. I fisket deltok på tellingsdagen 12.747 mann, men det må antas at der har deltatt betydelig flere. Siden merkelovens ikrafttreden har nemlig fiskerne vært noe sløv til å melde sig til opsynet, en utglidning som der må treffes foranstaltninger mot for fremtiden.

De forskjellige bestemmelser fra det offentlige i forbindelse med støtteordningen, er under dette vårfiske overholdt i større utstrekning enn ifjor, som formentlig også har sin årsak i en mere rummelig kalkulasjon mellom råfiskprisen og det ferdige produkt, om ennskjønt staten ingen kjøpeplikt har for det ferdige produkt. For de som allerede har solgt sine partier til minsteprisen, må det antas at det er levnet kjøperne en rimelig fortjeneste. Derimot de som ennå ligger med sine lagere, og kanskje blir liggende en stund utover, vil det sannsynligvis bli vanskelig

å få »endene« til å møtes. Som bekjent »påløper der renteutgifter, svinn og assurance.

Støtteordningen har også hatt innflydelse hvad som angår bløgingen og en bedre behandling av fisken fra fiskernes side, idet ingen vilde risikere å få mindre pris for sin fisk, som bestemmelsene hjemler adgang til.

Arbeidervernloven har derimot ikke virket heldig. I enkelte tilfeller har de innkjøpte partier på lørdag ettermiddag ligget over til arbeidstid på mandag, og i andre tilfeller har tilvirkerne ikke kjøpt mere fisk enn hvad der med rimelighet kunde produseres før lørdag middag. De gitte dispensasjoner fra loven har også vært nødvendig og kjærkommet.

Jeg vil dog ikke undlate å nevne den store betydning møtet på Vardø, den 21. april d. a. av kontrollørene, politimestrene og mig, under ledelse av fylkesmannen, fikk for det fremtidige arbeide. Resultatet som kom i pressen vakte endel oppmerksomhet og kanskje engstelse hos endel kjøpere, således at disse i større utstrekning enn tidligere kontrollerte de kjøpte fiskepartier.

Driftsresultatet for de 16 nye fiskefarkoster som med statens nedskrivningsbidrag blev anskaffet til Finnmark, er fremdeles tilfredsstillende, og vedlikeholdet av båtene mønstergyldig, som også har sin innflydelse på de øvrige farkosteiere. Revisjonen av de innkomne driftsregnskaper har voldt mig nokså stort arbeide, og endel regnskaper har vært i den forfatning at jeg har sett mig nødt til å sende dem tilbake op til 2 ganger.

Der har også vært en hel del forespørsler om bidrag til rorboder og til ishus. I perioden er der med det offentliges støtte opført 2 rorboder og 2 ishus, samt et mindre fryse- og kjølelager, som ganske sikkert vil komme til å få stor betydning for vår fiskerinæring. Der er også en rorbod på Hopseidet under opførelse, og endel ishus og større fryseri- og kjøleanlegg under planleggelse.

Vannforholdene i fiskeværene er meget mangelfull, og det offentliges støtte bør her forhøies betraktelig. Som tidligere nevnt er dette ikke bare en helsesak for mennesker, men vil også få sin store betydning for fremstilling av første klasses fiskeprodukter.

Finnmark Fiskeprodusenters Fellessalg synes å ha hatt en tilfredsstillende fremgang hvad omsetningen av medlemmenes produkter angår, og opslutningen om laget er nu god. Dette kan delvis skyldes den klausul som blev satt for utlån av statsgaranterte midler gjennom Norges Bank til kjøp, at vedkommende produsent måtte være medlem av laget før lån kunde opnåes.

Det er i budgettåret innkommet og journalført 1.334 skrivelser, og nogenlunde samme antall utgående. I samme tidsrum har jeg 138 reisedager inklusiv reise til Bergen i kriseutvalget. Alle anmodninger om besøk har jeg, på grunn av arbeidsmengden ved kontoret ikke kunnet imøtekommet.

Ordenen både på sjø og land, har vært utmerket.

Fiskeriinspektør OTTERLEI's beretning.

Herved har jeg den ære å gi en kort oversikt over fiskerinæringens stilling i dette distrikt samt beretning om min virksomhet i terminen 1. juli 1936 til 30. juni 1937.

Heldigvis har der i dette beretningsår inntrådt nogen forbedring i skreifiske mot årene før, idet temperaturen var adskillig kaldere og mere passende for gytedefisken av skrei.

Skreien innfant sig nu i vinter på de gamle fiskeplasser i Trøndelagen, især i ytterværene omenn ikke i den mengde som tidligere. I de indre vær var fisket fremdeles gjennengående smått. Det var en almindelig foreteelse især i Trøndelag at fisket i de ytre vær var best.

De krisebevilgninger som av Stortinget har vært gitt til redskaper og fiskebåter — især til større båter — har virket godt, men disse midler — især til redskaper — har dessverre vært for små, så redskapsmangelen fremdeles er tilstede i stor utstrekning. Dertil kom også at redskapene prissteg så sterkt at der av den grunn var meget vanskelig å skaffe sig det nødvendige utstyr av redskaper så man på mange steder måtte ty til juksefiske.

I Møre var der en annen forteelse som gjorde sig gjeldende og som formodentlig kom av at temperaturen ennu er for høi i sjøen. Der var ikke så små mengder fisk i sjøen, men man fisket aldri mer enn en natt på samme sted. Det var som fisken var stadig på flukt og jeg som lægmann tydet det så, at gytedefisken fant ikke temperaturen således, at den vilde slå sig til ro.

Fiskeribankens stilling til de nødstilte låntakere har også i dette beretningsår vist sig meget forståelsesfull og fortjener å nevnes med honnør. Gjeldsordningen som man har fått istand mellom de forskjellige fiskere har i dette beretningsår virket adskillig bedre enn før efter at man har fått fastslått at man fikk anledning å utskifte gamle utslitte maskiner med nye og få anledning til å forlenge en del av de båter som har vist sig å være for små.

De nedskrivningsbidrag som er blitt tilstått på nybyggede båter har kommet særdeles vel med, især i disse tider da alt materiell har steget så uforholdsmessig meget.

Den økonomiske stilling mellom fiskerne er dessverre nokså dårlig

fremdeles og det kan man ikke vente anderledes efter disse mange og lange trengselsår. Mest fremtredende viser den dårlige stilling sig i Trøndelagsværene hvor man ofte må undres over hvad fiskerne lever av. Her har rusefisket for Trøndelagen, Nordmøre og tildels Romsdalsværene vært en god hjelp for å slå sig igjennem i disse vanskelige år. Omsetningsspørsmålene for våre fiskevarer har også i denne innberetningsperiode vært av de spørsmål som gjennom hele innberetningsperioden har skapt vanskeligheter og vakt stor interesse og stor spenning på grunn av den kvoteordning de forskjellige markedsland fremdeles er beheftet med. Av og til har det vært enkelte lysstreif som skulde tyde på at en ny tid med friere omsetningsformer landene imellem skulde være i vente, men så har det mørknet til igjen. Dette henger vel for en del sammen med den spente situasjon som verden for tiden befinner sig i.

De forhåpninger som mange med mig hadde til Klippfiskloven og som jeg berørte i min forrige beretning, har dessverre heller ikke denne periode virket til å bedre stillingen. Jeg er mer og mer blitt overbevist om at her trenger vi et nytt omsetningsorgan som virker bedre og gir en rettferdigere fordeling mellom de forskjellige interesser i næringen.

Jeg er mest tilbøielig til å anta, at vi også her i landet må følge Islands eksempel å samle klippfiskomsetningen i en central. Derved vilde man også komme bort fra en hel del unødige mellommenn som nu unødig fordyrer og ligger som en mare på næringen.

Jeg nevnte i min siste innberetning den store spenning som man imøteså anskaffelse av trålerbåter her i landet, spesielt dens virkning for torskefisket. I det år som er gått, kan man ikke si, at man har gjort så store erfaringer hverken i den ene eller annen retning. Den begrensede trålerflåte som efter den midlertidige trålerlov — som fremdeles er gjeldende — har fått konsesjon, kan jo ikke bevise annet enn det vi visste før, at trålen er et godt fangstredskap. De anskaffede trålere har gjort gode fangster både for fartøiet og mannskapet, men det beviser som sagt ikke noget i det omtvistede spørsmål.

Diskusjonen om trålespørsmålet i de interesserte foreninger har gått nokså livlig, såvel i by som på land. Formodentlig er det forpostfektninger foran behandlingen av trålerloven i Stortinget.

Et annet fiske som har vakt oppmerksomhet og som også ser ut til å utbrede sig, er fisket med de såkalte småtrålere (båter under 50 tonns drektighet). Fangsten med disse båter kan på grunn av sin aksjonsradius kun omsettes i fersk tilstand fornemmelig i kystbyene for eksport til England og Tyskland, men denne vare har også på grunn av sin utmerkede kvalitet funnet et godt marked i Oslo hvor varen har fått stor efterspørsel til utmerkede priser.

Til dette fiske er innmeldt hertil 16 deksbåter som leverer stati-

stikk til Fiskeridirektøren over sin fangst. Disse båter har til denne tid hatt meget lønnsomme turer. Hvorledes det vil ta sig ut når båtmengden blir større, kan man ennå ikke uttale sig om med sikkerhet.

Jeg nevnte i min forrige innberetning at bankfiskerne fra Møre deltok i fisket ved Færøyane i kveite- og sommerfisket for omsetning til Sverige som råprodukt til spillange. Dette fiske har også i år vært drevet med held og varen har opnådd gode priser for det meste ca. 17 øre pr. kg for lange, som er en bedre pris enn man i almindelighet er vant til i de fleste distrikter her. At den gode kvalitet av råfisken her har vært en medvirkende årsak er sikkert nok.

I min forrige beretning nevnte jeg den betydning krabbefisket og rusefisket har hatt for fiskerne for å livberge sig. Denne utvikling har fortsatt idet flere hermetikkfabrikker for nedlegning av krabbe er blitt opprettet på flere steder i distriktet. Det er flere distriktsfiskerlag som har forhandlet om organisasjon av denne krabbeomsetning, men såvidt mig bekjent har det ennå ikke resultert i nogen handling. Saken befinner sig fremdeles på diskusjonsstadiet.

I Vintersildfisket hvori de fleste fiskere deltar herfra distriktet, gav garnfisket for de fleste drivere et godt middelårs utbytte. Snurpefisket derimot var svært ujevnt. Endel båter gjorde riktig god tur, men en stor del var det yderst smått med. Det veksler således mellom rent storfiske og bomtur.

Fetsild- og småsildfisket. Endel fetsild har der vært både i Sør- og Nord-Trøndelag, som på grunn av forholdsvis bra priser i Tyskland, hadde god omsetning. Hovedtyngden av fisket av fetsild foregikk i strøket Uthaug—Tarven. Man regner året for et knapt middelsår i utbytte.

Til *sildefisket ved Island*, var det omtrent den samme utrustning som årene før. Silden kom tidlig på fangstfeltet og mange lot sig narre til å begynne altfor tidlig med saltningen. Der blev saltet en hel del både som matjes og skarpsaltet, men på grunn av at en stor del av silden var tidlig fangst, blev den uholdbar og fikk treg avsetning både av matjesbehandlet og skarpsaltet vare.

Seifisket med snurpenot gav også i år et godt utbytte. Der var en mengde sei tilstede på grunnene, især på forsommeren men også senere på året var der godt fiske. Det langvarige skoddevær som vi hadde i sommer var mindre gunstig for den vare som tilberedtes som råskjer.

Avsetningen av den ferdige vare må betegnes som tilfredsstillende med forholdsvis gode priser.

Til *torskefisket i Lofoten* deltok også endel båter, men utbyttet for de fleste var smått, så for de heldigste må det betegnes som stopptur. Endel av båtene herfra tilvirket sin fangst selv og solgte den som ferdigtørket klippfisk.

I *torskefisket ved Island* deltok i år et mindre antall båter enn årene før. Da der var adskillig mindre fisk på bankene der, så må utbyttet for de flestes vedkommende betegnes som mislig.

Selfangsten for Kvitesjøen falt dårlig ut, men for Vesterisen gjorde de fleste av selfangerne bra turer.

Kveitefisket med garn som så mange fiskere især i Trøndelag, satte så store forhåpninger til, blev i år aldeles mislykket.

Rekefisket som for dette distrikt spiller en nokså stor rolle, har i år falt mindre heldig ut.

Av *Stormvarselstasjoner* er der i år ingen bygget. Når radioen har utviklet sig så sterkt som den har gjort, så er jeg av den opfatning at man må se tiden an førenn flere stasjoner bygges, ennskjønt der ennu har vært krav på flere.

Av nye *ishus* er der i år kun bygget 2, nemlig på Sætervik og i Halten.

Jeg har på grunn av min dårlige helse måttet overlate en hel del reiser i distriktet til min assistent. Han har brukt i beretningsåret 121 reisedager, og jeg har utført personlig 117, tilsammen ialt 238 reisedager i året.

Min assistent er en meget dyktig mann, som jeg med trygghet kan overlate det arbeide som forekommer i distriktet.

Av reiser med lengere varighet kan nevnes: Foruten å søke læge i Bergen for min sykdom deltok jeg i møte i Bergen om årets krisebudgett fra 7. august til 25. august 1936.

Min assistent reiste den 10. august efter min anmodning først til Molde for å besiktige Romsdal Kjølelager A/L hvor man var kommet op i historier med ingeniør ISTAD. Dessuten var man kommet op i pengevanskeligheter på grunn av anleggets øvrige kontrakter. Han opsøkte ved den anledning ingeniør VOLCKMAR, Kristiansund, for å få nærmere opplysninger om byggearbeidet på Romsdal Kjølelager A/L. Reiste derfra til Aure for å besiktige ishuset som var under bygning der. Videre reiste han til Bessaker for å besiktige ishuset der og i Lek-

kersvik. Reiste videre derfra til Ytre Skjærvøy (Yttervågen) for å besiktige ishuset som var under bygning på dette sted. Beså ved samme anledning endel havnekrav i distriktet. Reisen varte fra 10. til 28. august.

Oktober 1.—8. besøkte årsmøtet i Romsdal fiskarlag på Hustad i Romsdal. Holdt ved denne anledning et foredrag om fiskerienes stilling. Den 9.—12. deltok jeg i Sunnmøre fiskarlags årsmøte på Gjerdsvika.

Min assistent foretok en inspeksjonsreise fra 3. til 13. oktober og besøkte ved den anledning ishuset på Solsem som var under bygning. Likeså Lauvsnes m. fl. steder. Den 31. oktober til 9. november besøkte jeg først Kristiansund, reiste derfra til Trondheim og en del fiskevær i Sør-Trøndelag.

Den 12. til 14. november besøkte jeg Storsildlagets representantskapsmøte i Ålesund.

Efter min anmodning besøkte min assistent Veidholmen og Kristiansund den 14. til 21. november i anledning det reiste spørsmål om kooperativt handelslag på stedet samt filetskjæring m. v.

Efter min anmodning reiste min assistent i tiden 30. november til 19. desember på inspeksjonsreise bl. a. til Solsem Leka for inspeksjon av ishuse som var under bygning der. Efter anmodning foretokes reise til Steine i anledning påtenkt bygning av ishuse på dette sted.

Den 16.—18. var jeg på et møte i Ålesund om opsynsordning for snurrevadfiskerne i Møre og Romsdal.

Den 6.—13. januar 1937 deltok jeg i et møte med tingmennene fra Møre i Kristiansund, reiste derfra til Molde i anledning veianlegget på Røeggen og reparasjon av husene på fiskeværet der.

Deltok 3.—4. februar i et møte av utvalgsmennene for torskefiske i opsynet Romsdal.

Efter anmodning fra mig reiste min assistent den 23.—27. januar til Kristiansund for efter anmodning av Nordmøre Fiskesalgslag å overvære et møte i fiskesalgslaget. Hadde samtidig en konferanse med kontorchef RASMUSSEN i Norges Bank.

Den 16.—19. februar deltok jeg i møte i Ålesund først om forsøks-saltning av sommerfisk til neste sommer og videre efter anmodning en konferanse om bygning av krisebåt.

Den 16. februar til 1. mars 1937 reiste min assistent efter anmodning fra mig en tur til Sør-Trøndelag i anledning bygning av ishuse på Kverva (Nordskag) og bygning av ishuse i Sæterviken og Ytre Skjærvøy.

I tiden 22. mars til 5. april foretok jeg efter anmodning en tur til Trondheim og Trøndelagen. Turen gjaldt bl. a. forlengelse av moloen fra Garten — ishusebygning i Kråkvåg.

Den 13.—15. april var jeg en tur til Ålesund for nærmere å studere fergeplanene i Ålesund.

Den 19.—27. april foretok min assistent en tur til Vikan for etter anmodning å se på en ishustomt i Vikan. Foretok ved samme anledning en inspeksjon av kjølelageret på Molde.

Fra 29. april til 7. mai foretok min assistent en tur til Rindarøy for å være med på årsmøtet i Rindarøy islager. Derefter en reise til Kristiansund, videre reistes derfra til Nord-Frøya for å ordne med en krisebåt, da en av parthaverne var død.

Den 22. mai måtte jeg be min assistent om å ta en tur til Ålesund for å påse at isolasjonen av forsøksbåtene var ordentlig utført. Fra 7.—15. juni deltok jeg i fylkestingets møter i Kristiansund.

Efter min anmodning deltok min assistent i årsmøtet i Sør-Trøndelag fylkesfiskerlag på Monsøy fra 15.—21. juni.

Fra 1.—3. juli foretok min assistent en reise til Molde for å ordne med et krisebidrag.

Foruten de foran anførte reiser har jeg eller min assistent foretatt endel kortere reiser — gitt rettleiding i forskjellige fiskerispørsmål som enten fiskerlagene eller deres organisasjoner arbeider med.

Inspektør VATNALANDS beretning:

Hermed skal jeg få lov til å avgi beretning for min virksomhet som konstituert fiskeriinspektør for Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane for den del av terminen 1. juli 1936 til 30. juni 1937 som jeg har gjort tjeneste, nemlig fra jeg overtok stillingen den 16. januar 1937 og til terminens slutt.

Jeg blev ansatt av Handelsdepartementet den 7. januar 1937 som vikar for inspektør MONS A. KÅRBØ som på grunn av sin nye stilling som direktør for Noregs Sildesalslag hadde fått permisjon til 15. desember 1937.

Da jeg blev utnevnt til vikar var jeg medlem av salgsstyret i Noregs Sildesalslag, men fratratte der ved overtagelsen av inspektørstillingen, da sådan fratreden var efter Departementets forutsetning.

Handelsdepartementet innvilget i at inspektørens kontor i konstitueringstiden inntil videre kunde være i Føresvik, hvor det siden har vært.

I min tjenestetid av nevnte termin har det vært 40 reisedager. Den øvrige tid har jeg vært optatt med vanlig kontorarbeide ved kontoret i Føresvik.

De forskjellige journaler utviser for samme tidsrum: Hovedjournalen 177 nr., journalen for merkevesenet 792 nr. og journalen for statistikk 141 nr. Av tjenestemerker er medgått for kr. 150,00.

Den 23. januar 1937 mottokes underretning fra Fiskeridirektøren om at der av Handelsdepartementet var truffet bestemmelse om styre for Vårsildavgiftsfondet som herefter skulde bestå av Fiskeridirektøren som formann, distriktets fiskeriinspektør, som samtidig skulde gjøre tjeneste som sekretær, samt et medlem fra hvert av de 3 vestlandsfylker. Styret holdt konstituerende møte i Bergen den 27. mai 1937.

Der er i min tjenestetid bygget 3 nye stormvarselstasjoner med fullstendige dag- og nattsignaler, 2 i Sogn og Fjordane og 1 i Hordaland fylke. De nye stasjoner i Sogn og Fjordane er lagt til Kolgrov i Solund og Bulandet i Askvoll herred. I Hordaland er den nye stasjon bygget i Espevær, Bømlo herred. I distriktet var der før 6 slike stormvarselstasjoner, nu tilsammen 9. Av disse er 3 i Rogaland, 3 i Hordaland og 3 i Sogn og Fjordane fylke.

Efter anmodning av Fiskeridirektøren er det herfra gitt uttalelse om følgende havnekrav: Bergevik i Forsand, Rogaland fylke, Tussasundet ved Melingsvåg i Bremnes, Hordaland fylke, og Sandøy i Bulandet, Askvoll, Sogn og Fjordane fylke.

Av saker om oreigning efter jordlovens § 71 har vært forelagt og gitt uttalelse om ialt 6, 5 fra Sogn og Fjordane og 1 fra Hordaland fylke. Det synes i enkelte fiskedistrikter, især i de mer centrale strøk i Sogn og Fjordane, men tildels også i Hordaland å være vanskelig for fiskerne å skaffe sig den nødvendige byggegrunn.

Dessuten er der gitt uttalelse om en rekke av saker, hvorav de viktigste er: Innstilling angående omsetningen av råfisk, innstilling fra Makrellrådet om makrellomsetningen, innstilling om arbeidsløsestrygd, uttalelse angående fredning og kontroll med hummer og krabbe og om fryseri og kjøleanlegg i Egersund.

Om bistand ved dannelse av ishuslag kan nevnes Espevær Ishuslag i Bømlo, Årvik og Teige Ishuslag i Selje og dessuten endel formalia angående det i 1936 dannede ishuslag i Bakkasund, Austevoll.

Trangen til flere ishus synes å være stor, og å få reist en rekke av nye ishus hvor det trenges langs kysten må ansees for å være et viktig ledd i arbeidet for en mere rasjonell fiskeomsetning og lønnsommere fiskeribedrift.

Om de enkelte fiskerier kan være å berette:

Vintersildfisket. Om selve fisket henvises til beretningen fra Noregs Sildesalslag hvorav det fremgår at det opfiskede kvantum er mindre enn i 1935 og 1936, men da prisene har steget er det hele økonomiske utbytte

blitt ganske godt. En undtagelse danner dog fisket med landnot som gav en dårlig storsildsesong.

Hummerfisket. Vårfisket etter hummer gav noenlunde samme resultat som tidligere år. Friksjoner og strid som er meget almindelig under høstfisket mellem stedlige og tilreisende fiskere hører man mindre til om våren da fiskerne synes å holde sig mere hjemme hver i sitt distrikt. Dog er der underhånden fremkommet endel klager også under vårfisket, sterkest fra ytre Solund over at mange Hordalendinger kom der nord og »gjorde reint« for hummer, så den økonomiske tilstand blandt distriktets befolkning, som hadde hatt dette fiske som en viktig erhvervsgren, og allikevel hatt det kummerlig nok, hadde ved denne invasjon av Hordalendinger blitt yderligere forverret.

Makrellfisket. Drivgarnsfisket etter makrell begynte tidlig og blev ganske godt. Omsetningen fra Jærens Rev og nordover foregikk for størstedelen gjennom Vestlandske Drivmakrell-lag i Haugesund hvortil er tilsluttet ca. 3/4 av makrelldriverne for denne kyststrekning. Resten av distriktets makrelldriverne omsatte sin fangst direkte, hovedsagelig i Egersund, Stavanger og Haugesund. Etter bestemmelse av det av Departementet for sesongen oprettede Makrellråd foretokes endel bortregulering av overskuddskvanta fra ferskmarkedene innenlands. Det bortregulerte kvanta gikk til eksport, saltning, frysning, hermetikk etc. og til dette blev ydet endel pristilskudd av dertil bevilgede midler.

Makrellfiske med not forekom av og til i slutten av juni, men foregikk som vanlig helst senere på sommeren.

Brislingfisket som tok sin begynnelse i juni måned etter at der var kommet istand avtale mellom hermetikkfabrikkene og fiskerne tegnet til å bli middels bra.

Små- og hjemmefisket. Der har vært klaget over at utbyttet av dette fiske har vært dårlig og ikke stått i forhold til prisstigningen og de økede driftsutgifter. Den noe planløse omsetning av ferskfisken er vel en medvirkende årsak til dette.

Fiskeriinspektør BUVIKS beretning:

Herved tillater jeg mig å gi en kort oversikt over fiskeriene i dette distrikt samt beretning om min virksomhet i tiden 1. juli 1936 til 30. juni 1937.

Høstmakrellfisket 1936 slo også i år feil, — men til gjengjeld fik man adskillig småmakrell både på revet og opunder kysten. En vesentlig del av fangstene blev solgt til hermetikkfabrikkene til forholdsvis lave priser.

Reketrålfisket i Den norske renne rundt sydkysten har i forløpne sesong vært i avtagende. Årsakene til det avtagende fiske tør dels tilskrives det ruskete vær i vinter og dels det faktum at forekomstene av reker i distriktet overalt synes i avtagende. Man nærer engstelse for at beskatningen av bestanden er for stor og det synes å være grunn til for Det offentlige — bl. a. gjennom nærmere praktisk-biologiske undersøkelser — å vie forholdet fornøden oppmerksomhet.

Hummerfisket slo til som vanlig. I de fleste fylker i distriktet kan fisket betegnes som et middelårs og prisene har jevnt over ligget mellom 2,00 og 3,50 kr. pr. kg. Deltagelsen i fisket og den enkelte fiskers teinetall viser også iår stigning. Endel teinetap har forekommet under det stormfulle vær, men ikke så alment som ifjor. Det er særlig distriktene vestenfor Lindesnes som iår har fått endel av årets resultat forspilt ved større teinetap enn utøvelsen av fisket vanligvis fører med sig.

Mens høstens *brislingfiske* på Østlandet slo feil og må betegnes som det dårligste »i manns minne« synes det nu pågående sommerfiske å ville gi et meget godt fangstresultat.

Vårsildfisket blev også iår omfattet med interesse av sørlandsfiskerne som denne gang bl. a. deltok med etpar snurpenotlag. Garnfisket utenfor Egersund blev kortvarig og det opfiskede kvantum som følge herav litet. Prisen lå imidlertid såpass høit at pengeutbyttet rakk op på samme nivå som fjorårets. Utover våren fangedes også endel sild i ytre Oslofjord.

Ålefisket viser ujevne resultater. Ruse- og teinefisket på Skagerak-kysten var smått. Imidlertid deltar jo ikke så få sørlendinger i fisket opover vestkysten og her var fangstene bedre. Utførelsen av ål ligger på samme høide som i foregående sesong og prisene synes jevnt over å måtte kunne betegnes som nogenlunde tilfredsstillende.

Torskefisket på revet var smått også ifjor bl. a. fordi deltagelsen var liten på grunn av det gode rekefiske som man da fant det mer lønnsomt å delta i. Gjennemsnittsfangsten pr. farkost blev bare ca. 2000 kg torsk som på første hånd selgtes for 25 øre pr. kg. Iår tegner det til å bli en god sesong igjen.

Det daglige fiske har artet sig som vanlig. Det har tildels gitt bra fangster av sei og lyr. Håbrandfisket blev derimot ujevnt og når ikke op i et middelårs fiske. I Oslofjorden fangedes ca. 40 tonn makrellstørje som omsattes for 30—45 øre pr. kg. Steinbitfilet er blitt en populær salgsvare på Osloomarkedet i inneværende sesong.

Som i min forrige beretning anført er det *omsetningsforholdene* som fanger en altoverveiende interesse på fiskermøtene, navnlig de vanskelige salgsforhold under makrellfisket. Situasjonen under dette fiske har nu forverret sig slik at effektiv støtte for snarest å få utredet og tilrettelagt en bedre regulering av såvel selve fangsten som omsetningen må sies sterkt ønskelig.

I den forløpne termin har min befatning med disse forhold vært knyttet til nærmere undersøkelser av — og opplysningsvirksomhet om — de mange i forbindelse med makrellomsetningen reiste problemer. Herunder er ved innledningsforedrag på fiskermøter spørsmålene foranlediget optatt til drøftelse.

Arbeidet med filetskjæring av makrell og omsetning av fileter samt biprodukter fortsattes fra foregående sesong og avsluttet med en beretning, som efter å være blitt mangfoldiggjort ved Fiskeridirektoratet, omdeltes til de interesserte fiskerorganisasjoner og handelsforeninger m. fl. i distriktet.

Den foran makrellfisket i år ved Ferskfiskrådet bebudede stansning av *makrelleksporten til England* vakte bestyrtelse og sorg i distriktet.

Gledeligvis blev jo saken ordnet slik at eksporten opprettholdtes. Selvom samme eksport i de senere år ikke har bragt landet et så stort utbytte som alle — og ikke minst de interesserte selv — kunde ha ønsket det, har den dog hatt sin store betydning som reguleringsfaktor. Det står for mig som vel verd vedvarende å søke opprettholdt og gjennom regulering søke øket lønnsomheten av denne nu bortimot hundre år gamle og gjennom tidene meget betydningsfulle eksport — fremfor å avskjære alle muligheter i så måte ved rett og slett å stanse eksporten. Under vårsesongen var min tid i ikke liten utstrekning optatt med reguleringsbestrebelse og kontroll med hernevnte makrelleksport likesom undersøkelser foretokes og rapport avgæes om mulighetene for salg av makrell til førmelfabrikken.

Arbeidet for fremme av *eksport av frossen makrell* er støttet dels ved opplysningsvirksomhet om markedsforholdene etc. og dels ved aktiv deltagelse gjennom min virksomhet i herværende kjøleanlegg.

Ved samarbeide med interesserte i bedriften er forsøk med *lett-salting »matjesbehandling» av makrell igangsatt*, likesom der er ydet støtte for innpass av samme vare på de utenlandske markeder.

Prøveeksporten av lyr og reker til Sveits har også i den forløpne termin vært i utvikling og der er fornylig innledet samarbeide med vår handelsutsending i Den Nære Orient for eventuell utnyttelse av derværende markedsmuligheter. Sluttelig tør i denne forbindelse nevnes at undersøkelser er foretatt og rapporter avgitt om opprettelse av rekauksjoner i tilknytning til spørsmålet konservering av overskudds-

fangsten av reker, — og endelig opnåddes gjennom mellemkomst utvirket *fortsatt eksport av den vanlige fjordsild fra Skagerakkysten.*

Salgslagene i distriktet synes å ha arbeidet bra og nye lag er startet bl. a. i Larvik og Kristiansand S. likesom man for tiden arbeider med opprettelse av et fiskernes salgslag i Arendal. Arbeidet for fremme av disse og lignende foretagender har vært viet adskillig oppmerksomhet.

Med hensyn til *kjøleanleggene* kan nevnes at såvel Kragerøanlegget som kjøleanlegget i Kristiansand S. har vært i full drift i forløpne termin. Der er en ganske påtagelig fremgang å spore i forståelsen for disse anleggs betydning, men det er jo så med dette som med enhver annen ny virksomhet — at den først må innarbeides. Man har i årets løp jevnlig tilsett utviklingen og deltatt i arbeidet vedrørende driften av samme anlegg. I Risør er det nye kjøleanlegg — hvortil der i år er gitt bevilgning — under bygning, og planer for sådanne anlegg i Arendal, Langesund og Fredrikstad er for tiden under bearbeidelse.

Kveitefiske med garn fanget adskillig oppmerksomhet og der er besvart en rekke forespørslers fra fiskerne om binding og bruk m. v. av disse garn. Flere forsøk blev gjort på forskjellige steder av Skagerakkysten men med dårlig resultat. De meget små kvanta kveite som forøvrig årligårs fanges her, fåes mer tilfeldig på dyptsatte liner og hendelsesvis også i reketral. Interessen for *makrellstørjefiske med krok med hel makrell som agn* er i tiltagende og jeg har også besvart flere forespørslers angående dette.

Under brislingfisket i Oslofjorden ifjor blev der på grunn av bestemmelsene om grensen for brislingens fettgehalt m. v. etablert *kontroll* med leiet opsynsfarkost. Kontrollen blev ledet av undertegnede og der blev tatt prøver av alle brislingssteng i de distrikter hvor kvaliteten viste sig å være tvilsom.

Lignende kontroll forutsettes i år overtatt av *det i Oslofjordens distrikt instituerte fiskeriopsyn* som skal foreståes av Politimesteren i Nord-Jarlsberg og hvis oppgave det vil bli i sommer/høsthalvåret å påse den lovmessige ordens opprettholdelse på fiskefeltene samt å utføre den kontroll som de til enhver tid gjeldende fiskerilover i angjeldende distrikt pålegger Det offentlige. Undertegnede har i samarbeide med Politimesteren truffet de nødvendige foranstaltninger for iverksettelsen av samme opsyn som også forutsettes å skulle ha til rådighet en passende inspeksjonsfarkost.

Opsyn med hummerfiskeriene i Vest-Agder blev etablert i inneværende termin og der falt på Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte i Arendal i vår en rekke rosende uttalelser fra fiskerne over samme opsyn som også er anbefalt iverksatt under kommende sesong.

Arbeidet med *revisjon og fornyelse av forskjellige fiskerilover* har lagt beslag på megen tid. Sammen med Opsynschefen ved vårsildfisket møtte jeg i Bergen i siste halvpart av august og i slutten av september/begynnelsen av oktober sl. for å assistere Fiskeridirektøren med behandlingen av alt foreliggende materiale angående revisjon av lovene om sild- og brislingfiskeriene. Det bearbejdede lovforslag som foruten å inneholde nye lovbud også sammenknytter alle tidligere bestemmelser om sild- og brislingfiskeriene i en felleslov sees nu efter den videre behandling i centraladministrasjonen og i Stortingets Sjøfarts- og Fiskerikomité under 25. juni sl. å være ophøiet til lov av Stortinget fra 1. oktober førstkommende.

Efter nærmere undersøkelser er — på foranledning av Oslofjordens Distriktsfiskerlag — bragt i forslag visse endringer i bestemmelsene om tillatelse til eksport av brisling over 11 cm og i de bestemmelser som er fastsatt for utførsel og innførsel av fisk, fiskeprodukter og krepsdyr.

Innkommne forslag om *revisjon av hummerloven* og om nye lovbestemmelser for krabbefisket er gjennom foredrag på fiskermøter og på annen måte foranlediget optatt til inngående drøftelse av distriktets fiskere.

Merkning av motorbåter er fremdeles et brennende spørsmål i dette distrikt. Som følge av merkelovens undtagelsesbestemmelser vedrørende merkeplikten for åpne motorbåter går en meget stor del av fiskerflåten i dette distrikt uregistrert. At dette forhold medfører en rekke uheldige foreteelser under de større ansamlinger av farkoster på fiskefeltene, eksempelvis under hummer og makrellfiskeriene i skjærgården tør være innlysende. Jeg må derfor påny presisere at merkeplikten for fiskefarkoster snarest bør utvides til også å omfatte alle åpne motorfarkoster hvormed der stort sett året rundt drives erhvervsmessig fiske.

Ved de *navigasjonskurser* som i høst avholdtes på Hidra og på Lista hvor henholdsvis 10 og 17 elever fullførte eksamen med meget godt resultat fungerte undertegnede som censor. Disse kurser er meget populære blandt fiskerne og jo fler man kan få av dem — dess bedre.

De forannevnte og *en rekke andre saker*, eksempelvis komitéarbeidet med fordelingen av krisemidler til fiskerne, det videre arbeide med behandlingen av søknadene om krisebidrag, komitéarbeidet sammen med fylkesmennene i Agderfylkene med fordelingen av erstatninger for tapte hummertainer, havnebefaringer, megling i diverse tvistesaker, undersøkelser og uttalelser vedrørende en rekke fra Fiskeriadministrasjonen oversendte saker av administrativ art og fra distriktet om statsbidrag etc. til forskjellige formål, — meddelelse av opplysninger til fiskere og andre — dels av praktisk, dels av juridisk art — behandlingen av de statistiske opgaveskjemaer tilsynet med registreringen av

fiskefarkoster samt deltagelsen i fiskerimøter og besøk i distriktets fiskerforeninger har foranlediget sterkt arbeidspress ved kontoret — og ialt 120 reisedøgn.

5. Opsynet.

Der blev for budgettåret 1936/37 gitt bevilgninger til de vanlige større fiskeriopsyn med torskefiskeriene og vintersildfisket. Utenom dette blev der opprettet opsyn under endel andre fiskerier. Der er redegjort for disse under »I. Efterretningsvesenet«.

Om de større opsyns funksjonstid kan opplyses:

Opsynet under *Vårtorskefisket i Finnmark* (loddefisket) blev satt den 30. mars 1937 og hevet 24. juni s. å.

Under torskefisket i *Senja* blev der satt opsyn for Berg og Torsken den 13. januar 1937 samt for Hillesøy og Øyfjord den 15. januar s. å. Begge opsyn blev hevet den 3. april 1937.

Opsynet under torskefisket for *Nyksund* (Øksnes og Langenes) blev satt den 19. januar 1937 og hevet den 2. april s. å.

Lofotopsynet blev satt den 29. januar 1937 og hevet den 30. april s. å.

Viknaopsynet (Nord-Trøndelag) blev satt den 23. februar og hevet den 17. april s. å.

Opsynet med torskefiskeriene i *Sør-Trøndelag* (Titran, Halten, Sula, Bogøy og Mausund samt Kya, Humligsvær og Vågsvær) blev utført innen tidsrummet fra 3. februar 1937 til og med 4. mai s. å.

Opsynet med *Vårtorskefisket i Møre og Romsdal* blev satt den 2. februar 1937 og hevet den 3. april s. å.

Dessuten blev der opprettet opsyn under torskefisket for *Myken og Valvær* samt for *Selvær og Trena*.

Opsynet med *vintersildfiskeriene (vårsildopsynet) i Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder fylker* blev satt den 4. januar 1937 og hevet den 1. mai s. å.

Utenom dette og andre steder ikke omtalt er der blitt opprettet mindre opsyn (politiopsyn) med torskefisket i enkelte herreder i Nordland, nemlig for Dverberg, for Bø Vesterålen samt for Borge Lofoten.

Opsyn:

I budgettåret 1936/37 blev der igangsatt 2 større nye opsyn, hvortil utgiftene blev utredet av kap. 558 b. Disse var opsyn med hummerfisket og opsyn med fiskeriene i Oslofjorden. Nedenfor følger innberetninger om disse 2 opsyn.

Hummeropsynet:

Høsten 1936 blev der oprettet opsyn med hummerfredningens overholdelse i Sogn og Fjordane, Rogaland og Vest-Agder fylker.

I Sogn og Fjordane blev der oprettet opsyn i følgende distrikter: Selje, Vågsøy, Davik, Bremanger, Kinn og Vevring, Askvold, Solund, Hyllestad, Lavik, Gulen.

I Rogaland blev opsyn igangsatt i følgende distrikter: Håland, Hetland, Hjelmeland, Nedstrand, Finnøy, Rennesøy, Skudenes, Avaldsnes, Tysvær, Skjold, Hå, Klepp, Egersund, Strand.

Opsynet blev i Rogaland og Sogn og Fjordane forestått av distriktenes lensmenn og inspeksjonsreisene foregikk de 4—5 siste dager av fredningstiden.

For Vest-Agders del blev opsynet ordnet på en litt annen måte, idet kysten av dette fylke her blev delt i 3 opsynsområder. En lensmann overtok opsynsmyndigheten innen hvert område. Der blev leiet opsynsskøiter og opsynstiden i hvert av distriktene kom til å strekke sig over 10 à 11 døgn innen tidsrummet 5. til 18. oktober. De tre opsynsområder var følgende: Kysten fra Åna—Sira til Lindesnes med lensmannen i Nes og Hydra som opsynets leder, kysten fra Lindesnes til Songvår med lensmannen i Halse og Harkmark som opsynets leder og kysten fra Songvår til Vest-Agders fylkesgrense mot øst med lensmannen i Oddernes som opsynets leder.

Ved siden av å føre kontroll med overholdelsen av fredningsbestemmelsene hadde lensmennene også til oppgave å påse vatningsreglens overholdelse, samt å rettlede fiskerne i vatningsreglens fortolkning.

I alle tre fylker kom opsynet over flere overtredelser. En har forøvrig inntrykk av at opsynet her øket respekten blandt fiskerne for de gjeldende bestemmelser.

Fiskeriopsyn i Oslofjorden.

Opsynet som blev iverksatt fra 9. juli 1937 under ledelse av politimesteren i Nord-Jarlsberg blev til å begynne med av Handelsdepartementet bemyndiget til å påtale forekommende forseelser innen selve Nord-Jarlsberg distrikt, men fikk senere ved kgl. resl. av 12. august 1937 følgende bemyndigelse:

1. I det tidsrum det i 1937 er anordnet sjøgående fiskeriopsyn i Oslofjorden, bemyndiges politimesteren i Nord-Jarlsberg til på kyststrekningen Svenskegrensen til og med Vestfold fylke ved siden av de ordinære politimestere å påtale og forfølge overtredelser av fiskerilovgivningen og saker som står i forbindelse med denne.

2. Justisdepartementet bemyndiges til i samråd med Handelsdepartementet å fastsette nærmere regler for gjennomføring av denne ordning.

Angående opsynets virke henvises til følgende utdrag av rapport og til tortegnelse over anmeldelser avgitt av opsynsbetjent ISAK HANSEN til politimesteren i Nord-Jarlsberg:

»Fiskeriopsynet i Oslofjorden kom igang i sommer fra 9. juli og har holdt det gående i 3 måneder til 9. oktober.

Da det ikke var noget spesielt bestemt fra departementets side, omfattet opsynet i den første tid kun sjødistriktet i Nord-Jarlsberg politidistrikt. I de første dager gikk kontrollen ut på opsyn i anledning klager fra bunnarnseierne i Sandviken i Sande over notfiskere som fisket for nær deres bunnarn (jfr. høiesterettsdom av 10. desember 1936).

Imidlertid fikk opsynet den 17. juli ordre om å foreta opsyn under brislingfisket i Oslofjorden, spesielt å påse at ingen fisket brisling innen et nærmere bestemt område, nemlig nordenfor en linje trukket fra Blakstad brygge til Prekestolen over Steilene fyr. Dette opsyn varte uten opphold til 5. august. Der var samlet opptil 50—60 notlag på fiskefeltet, av fiskere fra både Østlandet og Vestlandet, og det viste sig straks at opsynet var i høieste grad påkrevet. I de første dager forsøkte nemlig flere notlag å fiske på forbudt område. Samtlige blev dog knepet og stengene sluppet.

Ved siden av denne vakttjeneste fikk man anledning til å bistå såvel fiskere som strandeiere med opplysninger om bestemmelsene for landslot. I et enkelt tilfelle foretok opsynet også megling mellom to parter i anledning skade på brislingnøter forårsaket under fisket. Ennvidere foretok opsynet kontroll av fangsten i de tilfeller hvor det kunde være tvilsomt om brislingen holdt lovlig mål.

Der var under dette fiske samlet opptil 350 à 400 mann og som før nevnt opptil 50 à 60 skøiter. I havn nyttet derfor opsynet sin myndighet til å påse overholdt bestemmelsene i havneloven og ellers styringsplakaten. Der forekom da heller ikke klager etterat opsynet var kommet tilstede. Tidligere var det klaget fra de lokale passasjerbåter over forholdene i de havnene hvor fiskerflåten holdt til.

Efterat fisket var åpnet i hele Oslofjorden, holdt opsynet en ukes patruljetjeneste vesentlig til de forskjellige brislingsteng rundt øene nær Oslo. Grunnen hertil var sterke klager over hærverk mot stengene av private folk som lå og fisket kloss inntil og på den måten ofte ødela nøtene slik at brislingen gikk ut.

Lov om fredning av gullflyndre (rødspette).

Fra fiskerhold blev det klaget over at der foregår adskillig overtredelser av denne lov, såvel med hensyn til fiske av undermåls gullflyndre, som overtredelse av selve fredningstiden. Opsynet var ikke igang i den tiden gullflyndren var fredet i sommer og de tilfeller man kom over gjalt således kun fiske og salg av undermåls fisk (under 27 cm). Det har vist sig at mange fiskere bruker så småmasket garn at de får adskillig undermåls flyndre, og når de — som det har vist sig — får avsetning for den hos fiskehandlerne, blir det ganske store kvanta som fiskes op. — Opsynet så det derfor som sin første oppgave i år med hensyn til dette fiske, å få stoppet salget. I den hensikt foretok opsynet kontroll av fiskeforretningene i byene langs fjorden.

Ialt er det avgitt 17 anmeldelser vedkommende fiske og salg av undermåls gullflyndre, og derav vedkommer ikke mindre enn 15 anmeldelser fiskehandlere for salg.

At det har vært riktig å kontrollere fiskehandlerne først er sikkert, idet fiskerne senere har vist sig å være mere forsiktede.

Lov om bunnsløpenot (reke-trålens dimensjoner).

Under hele opsynstiden har man ved siden av den øvrige kontroll, foretatt kontroll av de reke-trålere man har truffet på såvel ute på feltet som i havnene.

Der er ikke påtruffet et eneste tilfelle av tråling på for grunt vann (under 60 m) til tross for at der fra fiskerhold (bakke- og garnfiskere) er nevnt at denne bestemmelse overtredes adskillig.

Ved nærmere undersøkelser har jeg dog fått oplyst fra flere hold at det er særlig om vinteren når det er god pris på fisken, at trålerne går inn på grunnere vann for å få mest mulig fisk i trålen. Nu er også forholdet det, at reken går op på grunnere vann særlig i februar og mars måned, og fiskerne følger efter. En leilighetsvis kontroll i denne tiden vilde derfor være formålstjenlig. — I denne forbindelse skal også nevnes at det er nettop om vinteren det er særlig behov for å ha stengegarn i trålen, idet stengegarnet bevirker at den fisk som er kommet inn i trålen, ikke flyter ut når trålen hives op, hvad den ellers vilde ha gjort. Også nu i sommer har opsynet truffet på en rekke tilfeller hvor det har vært stengegarn innsatt. —

Det er ellers bestemmelsene om trålens dimensjoner som overtredes. Spesielt gjelder dette fiskerdistriktet Hvaler i Østfold hvor trålene er altfor store, ofte dobbelt så store som de lovlig skulde være.

Ialt er der avgitt 19 anmeldelser om forseelse mot bestemmelsene om reke-trålens dimensjoner.

På Hvaler anføres det at den lovlige trålen er praktisk talt nyttesløs. Den passer ikke på det dype vann de fisker på. Etter flere års erfaring på dette område er de kommet til en type av reke-trål som fisker godt, og praktisk talt samtlige reke-trålfiskere på ganske få undtagelser nær, bruker denne trålen som er ulovlig hvad samtlige dimensjoner angår.

Nu er forholdet det at Hvalerfiskerne driver tråling etter reke også utenfor territorialgrensen hvor de kan bruke så stort redskap de ønsker. Men dermed er det også gitt at kontrollen blir meget vanskelig for myndighetene. Det er nemlig trålerfarvann såvel like innenfor som like utenfor grensen, og på veien utover til fiskefeltet er det en lett sak å »sette« innenfor grensen og dra utover. Det er da også dette som i stor utstrekning blir gjort. Nu har imidlertid ikke opsynet hatt de nødvendige apparater til å bestemme nøyaktig hvor grensen går, så noen effektiv kontroll er det derfor ikke blitt. Opsynet har måttet innskrenke sig til å påtale de tilfeller som er oplagte, hvor fiskerne med fullt vidende og vilje tråler innenfor grensen etter reker.

Trålerfiskerne hevder at de fortsatt vil bruke den ulovlige trålen også innenfor territorialgrensen, og grunnen er den som foran nevnt at den fisker godt, mens de ikke klarer å livnære sig med den trålen som har lovlige dimensjoner. Opsynet har søkt å formå fiskerne til å opgi dette, og har gitt beskjed om at der vil bli gått strengt til verks dersom bestemmelsene herefter brytes og de blir knepet deri, idet de nu er gjort bekjent med de regler som gjelder.

Merkning av fangst- og fiskefartøier.

Opsynet har i hele opsynstiden stadig påtalt forseelser mot denne lov. Det viser sig at flere tilsynsmenn, som skulde forutsettes å kjenne lovens bestemmelser og påse at de overholdes, selv ikke kjenner loven. Dermed er det også gitt at fiskerne blir sløve. Det har vist sig i sommer at bare ganske få fartøier er riktig merket.

Der er avgitt i alt 51 rapporter om overtredelse av loven. Derav vedkommer 34 galt eller mangelfullt merkede farkoster, og 17 umerkede båter.

I forbindelse med påtalen er det gitt pålegg om innen en bestemt tidsfrist å rette på de merker som er gale, eller for de umerkede båtens vedkommende å anmelde fartøiet for tilsynsmannen og sette merkene riktig på.

Den mangelfulle merkning gjelder også bifarkoster, altså gavlbåter, doryer osv. som brukes under brislingfisket. Det er en utbredt opfatning blandt brislingfiskerne såvel fra Østlandet som Vestlandet (Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane) at bifarkostene ikke behøver

å merkes. Opsynet har i den utstrekning det har latt sig gjøre påtalt dette, og gitt beskjed om lovens bestemmelser, likeså at forholdet vil bli påtalt og vedkommende ansvarlige bli botlagt dersom der senere møtes op til brislingfisket med umerkede båter. —

Lov om laks- og sjøørretfiskeriene.

Til å påse overholdelsen av en del av fredningsbestemmelsene i denne lov er det ansatt særskilte opsynsmenn, og opsynet har derfor ikke hatt noget med bunn garnene å bestille. Derimot har det vært nødvendig å kontrollere lystringen som det foregår endel av i stille mørke høstkvalder.

Der er påtalt et tilfelle av lystring av sjøørret, og dette tilfelle inntraff efterat fredningstiden for sjøørret var inntrått.

Videre har opsynet foretatt kontroll i fiskeforretningene og påsett at såvel laks som sjøørret ikke selges undermåls.

I forbindelse med kontrollen av at denne lovs bestemmelser overholdes, er opsynet kommet i kontakt med flere bunn garnseiere i fjorden som mener å ha erhvervet sig særlige rettigheter ved alders tids bruk til fiske med bunn garn, (jfr. høiesterettsdom av 10. desember 36 vedkommende JØRGEN DYRDAL og Sandvikens bunn garn i Sande). Flere bunn garnseiere mener å ha de samme rettigheter som DYRDAL og Sandviken slik at de kan nekte vadfiske av enhver art i en nærmere bestemt avstand fra sine bunn garn. Dermed kommer de i konflikt med fiskerne, og i sommer har det gjeldt brislingfiskerne. Opsynet har i enkelte tilfeller søkt å megle, og har ellers gitt beskjed om hvordan denne høiesterettsdommen er å forstå. —

Lov om innførsel og utførsel av levende, fersk og lettsaltet fisk samt krebsdyr.

Denne kontroll har omfattet fiskeforretningene i byene. Spesielt er det bestemmelsene om merkning av kassene av innført fisk som overtredelsene gjelder. Der er påtalt 3 tilfeller av overtredelser av denne lov, likesom også undersøkelser er anstillet om disse fiskehandlere er godkjent av tollvesenet.

Opsynet har fått det inntrykk at norske fiskere ikke er så nøieregnende når det gjelder disse ting. Det har således i en rekke tilfeller hendt at de er kommet til fiskebryggen med egen fangst av forskjellig slags fisk, og denne har ligget i fiskekasser som er merket f.eks. »Svensk sild«, »Dansk makrell«, til tross for at det er norsk vare de har ombord.

Lov om fredning av hummer.

I følge fiskeristatistikken innbringer dette fiske ganske store verdier på disse kanter. Det er spesielt i Østfold (Hvaler) og Vestfold at dette gjelder. Under opsynet i sommer har man derfor lagt mest mulig an på å påse fredningsbestemmelsene overholdt.

I fredningstiden fanges der hummer i flyndregarn og ruser og der har vært enstemmige klager fra hummerfiskerne over at der fiskes op en mengde hummer i fredningstiden, som omsettes til private.

Når det lir mot fredningstidens slutt (de ca. 14 siste dagene) samles hummeren som fåes i garn og ruser, i sanketeiner hvor den mates, inntil den kan omsettes når fredningstiden er omme. Det har vært klaget meget over dette, men det har vist sig å være meget vanskelig å komme innpå de som driver denne trafikk. Dog har det lyktes å komme over 3 tilfeller av sanketeiner. I alle tre tilfeller er hummeren blitt sluppet tilbake i sjøen. Forholdene er påtalt, og i det ene tilfelle beløp boten sig til 250 kroner.

Nu efter fredningstidens utløp har kontrollen også omfattet fangst av undermåls hummer. Det har vist sig å være adskillige forseelser mot denne bestemmelse. Ialt er der påtalt 19 forseelser mot denne bestemmelse. Hummeren er i alle tilfeller sluppet tilbake i sjøen.

Videre er påtalt 1 tilfelle hvor en fiskehandler solgte umerket hummer i fredningstiden.

I denne forbindelse vil man også peke på de forskjellige fredningstider som gjelder i fylkene her. Spesielt gjelder det Østfold og Vestfold. Opsynet er av den mening at en forskjellig fredningstid er uheldig her. Sjødistriktene støter til hinannen og avstandene er korte. Det er klart at kontrollen blir vanskeliggjort på denne måte. Der kan for eksempel fiskes hummer i Østfold i tiden 16. september til 1. oktober, og omsettes i Vestfold. I Østfold er det fredningstid til 1. oktober, men i Vestfold ikke lenger enn til 15. september. Det samme gjelder også for Buskerud fylke som har annen fredningstid enn Vestfold.

Dersom det ikke er fiskale grunner som taler for forskjellig fredningstid, burde den forandres slik at fylkene fikk ens fredningstid.

Av foranstående vil det sees at det ikke er så ganske lite klager over ulovlig fiske. Opsynet har fått det inntrykk at det er spesielt de fiskerier som er nevnt foran, som det særlig gjelder. De fiskere som vil være lovlydige er ikke tjent med at de andre kan drive til stadighet med ulovlig fiske, og der er da også kommet flere muntlige henvendelser om at opsynet for det første må fortsette neste år, men også henvendelser om at det ikke helt legges op om vinteren.

Under de forskjellige fiskerier foran har jeg nevnt litt om hvad en eventuell kontroll om vinteren fortrinsvis bør ha som opgave, og i tilslutning til dette vil jeg nevne ytterligere et par ting. Fra 14. april er fiske og salg av sjørret igjen lovlig. Fra flere fiskere og fiskehandlere er det klaget over at der i tiden umiddelbart før 14. april fiskes og selges adskillig sjørret. —

Med hensyn til gullflyndre så er det forbudt å bruke trål, snurrevad og landdragningsnøter til dette i tiden 15. mars til 30. juni. Spesielt på vårparten drives der ikke så ganske lite snurrevadfiske. Leilighetsvis kontroll tidlig på vårparten vil derfor være på sin plass.

Til slutt skal nevnes at fisker JOHAN SAND, Soon har vært med i hele opsynstiden som fiskerikyndig mann og skøitefører. Hans skøite har vært leiet som opsynsbåt.

Fisker SAND er godt kjent i fjorden. Han er en dyktig fisker, med meget god innsikt. Hertil kommer at han er høit ansett og anerkjent av fiskerne.

Det har vist sig at skøiten stort sett tilfredsstillende de krav som man må sette til en opsynsbåt her i fjorden. Den er billig i drift, og er rummelig nok.

Liste

over anmeldelser avgitt av fiskeropsynet i Oslofjorden for den tid opsynet har vært i gang fra 9. juli til 9 oktober 1937.

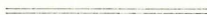
1. *Hummerfisket*: 23 anmeldelser, om ulovlig hummerfiske. Hertil kommer 3 rapporter som angikk bl. a. funn av en hummerteine i fredningstiden, en overtredelse av forskrifter for vatning av hummertainer, og en undersøkelse etter samleterne. Denne siste undersøkelse har ikke bragt noget resultat.
2. *Gullflyndre (rødspette)*: 17 anmeldelser.
3. *Lov om innførsel- og utførsel av fisk*: 3 anmeldelser.
4. *Lov om merkning av fangst- og fiskefartøier*: 17 anmeldelser for fiske med umerkede fartøier. Hertil kommer 34 rapporterte tilfeller av fiskefartøier som var galt merket.
5. *Lov om laks- og sjørretfiskeriene*: 1 anmeldelse.
6. *Lov om havnevesenet*: 1 anmeldelse.
7. *Lov om bunnslepenot (bestemmelsene om reketrålens størrelse)*: 19 anmeldelser.
8. *Ulovlig brislingfiske (innen forbudt område)*: 8 anmeldelser.

9. *Lov om sildefiskeriene*: 3 anmeldelser som omfattet 1 tilfelle av ødelagte flyndregarn, 1 tilfelle av ødeleggelse av trengenot og 1 tilfelle av ødeleggelse av snurpenot.
10. *Strl.'s § 407 (høiesterettsdom av 10 desember 1936 vedkommende JØRGEN DYRDAL og HANS SANDVIKEN)*: 1 anmeldelse.

Utenom de forannevnte opsyn blev der i 1936 (høsten) opprettet opsyn med fetsildfisket i Ørland og Agdenes. Dette virket som havneopsyn på Uthaug havn og hadde til opgave å overvåke ordenen i havnen samt å opta kvantumsoppgaver om fisket. I likhet med i de nærmest foregående år fungerte ANDERS N. NÆSSET som opsynsbetjent. I Sør-Trøndelag blev det også opprettet opsyn med sildefisket i Vinjefjorden, hvor der var opstått kontroverser mellom redskapsklassene. JENS FJELNSET, Vinjeøra blev ansatt som betjent.

De i forrige beretning nevnte opsyn med flyndrelovens overholdelse i Gimsøy og Valberg og opsynet med snurrevadfisket i indre deler av Trondheimsfjorden blev opretholdt som før.

Våren 1937 efterat det ordinære torskeopsyn i Titran, Sør-Trøndelag, var hevet blev det nødvendig å opprette havneopsyn her. En større mengde fiskefartøier stasjonerte her under sildefiske og bankfiske. Opsynets opgave var å overvåke ordenen i havnen og det varte fra 24. april til 4. mai 1937.

6. Biologiske og oceanografiske undersøkelser i terminen 1936—37.

BRISLINGUNDERSØKELSER 1936—1937.

AV konsulent PAUL BJERKAN.

I forrige beretning blev yngelforekomstene høsten 1935 og begynnelsen av fisket i sesongen 1936 ganske kort omtalt. Yngelprøver fra høsten forelå som nevnt kun fra Østlandet, idet der intet brislingfiske foregikk i vestlandsfjorden om høsten og således heller ikke kunde bli tatt nogen yngelprøver. At det fantes en del yngel også på Vestlandet blev dog konstatert uten at man kunde få hele prøver. Av prøvene fra Østlandet fremgikk at yngelen var meget variabel hvad størrelse angikk. Gjennemsnittsstørrelsen kunde fra prøve til prøve variere med hele 2,5 cm, fra ca. 5,8 cm til 8,25 cm, hvad der viser at yngelen skriver sig fra gytning over et lengere tidsrum. På Vestlandet viste det sig så at enkelte fjorder hadde sin egen bestand av enda senere gytt yngel. Når så hertil kommer at det også i sesongen 1936 som i de 2 foregående optrådte adskillig 2-års brisling, vil man forstå at fiskeforholdene blev meget varierende og vanskelig. Den eldre brisling optrådte dog mest i de ytre områder, men da den for det meste var i gytning falt den mager og blev i fisketiden på enkelte lokaliteter magrere etterhvert. I de indre fjorder gjorde både størrelsen og fiskens kvalitet forøvrig at man måtte stenge flere fjorder, og i flere av de ytre områder, som ikke kunde stenges, burde fisket ha vært innstillet uten stengning, da det var få brislingsteng som holdt det fastsatte fettinnhold, 7 pct.

Efter en lengere strid mellem fiskerne og fabrikantene blev grensen for fettinnholdet i brislingen for sesongen 1936 satt til 7 pct., idet dog brisling under 8 pct. skulde holdes for sig selv og nedlegges som sekunda vare. Brislingsteng hvor fettinnholdet lå under 7 pct. skulde fabrikkene ikke motta. Samtidig som enighet blev opnådd om fettinnholdet i brislingen for sesongen, blev også fastsatt at fisket ikke skulde begynne

før 12. juni. I mellemtiden var det blitt gjort flere steng, som hvis de var gjort før en bestemt datum og holdt størrelse og kvalitet forøvrig, kunde bli stående. Dette gjorde kontrollen med fiskets begynnelse meget vanskelig og voldt megen misnøie, særlig da brislingen flere steder og især i de nordlige distrikter var av god kvalitet.

Misnøien var så meget sterkere med utsettelsen av fiskets begynnelse som fiskerne særlig i Hordaland hadde nokså bra forhåpninger om godt fiske. Særlig i de ytre områder i Sunnhordland var det nemlig efter sigende observert store forekomster av pen brisling. Som det senere viste sig var det 2-årsbrislingen som stod derute. Den var stor nok, men var for det meste i gytning og blev efterhvert magrere. Om den hadde holdt det fastsatte fettinnhold før fisket begynte er ikke godt å si da der intet fiske foregikk og ingen prøve blev tatt. Da fisket begynte derute viste det sig iallfall at brislingen falt sørgelig igjennem og fisket blev en skuffelse da steng efter steng måtte slippes fordi det ikke holdt den fastsatte fettprocent. Forekomsten førte imidlertid til at fiskerne stillet krav om at nedlegningen og dermed også fisket under visse forhold skulde kunne begynne tidligere enn fastsatt i loven.

Tokter blev før sesongens begynnelse foretatt med m/b »Virgo« i Hardanger og Sunnhordlandsfjorden og senere i Osterfjord og Sørfjord. For kontroll ved fiskets begynnelse blev både »Virgo« og m/k »Johan Hjort« benyttet. Den senere kontroll blev utført med m/k »Fro I« fra administrasjonens side og flere mindre båter for Hermetikkfabrikkenes noteringsutvalg. Tokter i brislingdistriktene blev senere i sesongen foretatt med »Johan Hjort« i juli og »Virgo« i august og september. Hydrografiske stasjoner med vannprøver og plankton blev tatt og brislingprøver fra fangstene innsamlet. Inne i fjordene viste det sig som i tidligere år å være lite trepdyrplankton, lengere ute var det lokalt enkelte steder noget mere, men meget ujevnt.

Brislingfiskets utbytte i sesongen 1936 må betegnes som op mot middels. Der blev ialt optatt ca. 525.000 skjegger, hvorav 20 pct. på Østlandet og sørkysten, særlig Oslofjord, og 80 pct. på Vestlandet. Efter forekomstene kunde der være fisket adskillig mere, men som nevnt foran måtte en mengde steng slippes på grunn av at den var av for dårlig kvalitet og delvis for liten. Enkelte områder hvor brisling av mindre god kvalitet var overveiende blev dessuten stengt for kortere eller lengere tid. Det reglement som var blitt gjort gjeldende forårsaket nemlig så meget slipning av steng at fisket på disse områder bare førte til tap for fiskerne og vilde også føre til ytterligere forringelse av brislingens kvalitet.

Prisen pr. skjeppe kan regnes til ca. 4 kroner og utbyttet av brislingfisket i sin helhet i sesongen til ca. 2,1 mill. kroner.

Mens stengning av fjordområder for optak av brisling for hermetisk nedlegning i tidligere år var blitt foretatt etter overenskomst mellom fiskerne og fabrikkene blev i 1936 stegningen foretatt ved fiskeriadministrasjonen iflg. endringer i brislingfredningsloven av 7. juni 1935.

De områder som i løpet av sesongen blev stengt for en kortere eller lengere tid for optak av brisling var følgende:

1. *Åkrefjord*, Sunnhordland, innenfor en linje trukket fra Furenes rett over fjorden mot Skredkollen, fra 12. juni til 15. august.
2. *Osterfjord*, Nordhordland, i den del av fjorden som ligger mellom en linje fra Mellesdalssund, Kvitenes og en linje Mulen—Rødberg, fra 14. juni til 2. august.
3. *Åkrefjord* og *Matrefjord*, Sunnhordland innenfor en linje trukket fra Holmedals kirke til Værnes fra 17. juni til 15. august.
4. *Etnepollen*, Sunnhordland fra innløpet til Kampareholm fra 17. juni til 15. august.
5. *Osterfjord*, Nordhordland innenfor en linje trukket fra Gjersvik til Hammersnes, fra 17. juni til 2. august. *Mofjorden*, innenfor strømmen blev åpnet 27. juli.
6. *Bærøyfjord* og *Tjønspollen*, Sunnhordland, innenfor en linje trukket fra Klubben til Barodden fra 26. juni til 15. august.
7. *Simadalspollen*, Hardanger, innenfor en linje trukket fra Eikenes til Blurenes fra 27. juni til 15. august.
8. *Fisterfjord*, Rogaland, fra Ølesund tvers av fyrlykten i nord og i vest og syd begrenset av en linje over Borøys, Foreøys og Byres østligste punkter og videre tvers over fjorden til Mosnes, fra 8. juli til 15. august.

Brislingnedlegningen ophørte fra slutten av oktober.

Hvad angår brislingfisket i de enkelte distrikter kan merkes:

Oslofjorden og *Østlandet* forresten. Som nevnt foran blev omtrent 1/5 av det kvantum brisling som blev nedlagt i sesongen fisket på Østlandet. Det hovedsakelige fiske foregikk fra Hvaler og inn mot Onsøy. Noget fiske foregikk også inn mot Hurumlandet og i fjorden innenfor Drøbak, mest i Bonnefjorden men også i Asker. I Bonnefjorden falt brislingen liten og flere steng blev sluppet, på vestsiden falt den større. Brislingen ved Hvaler var noget blandet, men for det meste holdt den størrelsen. 1-årsbrislingen var den overveiende fra våren av. Lenger vest blev blott gjort enkelte steng, selv i Farsundfjorden var det omtrent ikke fiske.

Ryfylkefjorden. Forekomstene her tidlig på våren lovet meget godt. Størrelsen var allerede først i mai i gjennomsnitt ganske tilfredsstillende

og holdt fra 7 op til 10 cm, enkeltvis 10,5 cm. Det var derfor håp om at når fisket begynte så sent som bortimot midten av juni skulde den holde den lovbefalte størrelse. Fisket begynte også godt, men ebbet forholdsvis snart ut. Best var fisket i Årdalsfjord, hvor det allerede første døgn sattes en mengde steng. Brislingen i Ryfylke var gjennomgående mager. Kun i Høgsfjord holdt enkelte steng over 10 pct. fett. Størrelsen var tilfredsstillende, da det var iblandet adskillig 2-årsfisk. Den blev derved noget ujevn fra fjord til fjord. I Årdalsfjord viste en prøve ren 1-årsbrisling fra åpningsdagen, 12. juni, en størrelse av 7,5—11 cm, gjennemsnittstørrelse 9,23 cm. Tyngden av brislingen lå fra 9—9,5 cm.

Sunnhordland. Som nevnt foran var utsiktene før fiskets begynnelse meget lyse. Det viste sig imidlertid å bli nokså meget av en skuffelse. I Åkre- og Matrefjord måtte optak av brisling som nevnt snart forbys på grunn av størrelsen og i de ytre distrikter falt brislingen for en stor del under den omforente fettprocent. Særlig mager falt brislingen i Nyleden, ut mot Bømlo. Størsteparten av stengene der måtte slippes og den blev tilsynelatende magrere etterhvert. Bærøyfjord og Tjonnspollen blev stengt 26. juni, men det øvrige mere åpne område var det ikke anledning til å stenge skjønt det var klart at fortsatt fiske bare gjorde forholdene dårligere. I Langenuen, mellom Stord og Tynesøy, og omkring den siste øy var forholdene noget bedre, men også der måtte en hel del steng slippes og de som ifølge overenskomsten kunde tas op holdt sjelden såvidt 8 pct. fett. Brislingen var for en stor del småfallen 2-årsfisk, men også endel 1-årsgammel, begge deler var jevnt mager. 2-årsbrislingen var ganske sikkert den småfallende brisling som hadde stått inne i Sunnhordland-fjorden året før, da åteforholdene var dårlige. Sen gytning og litet åte i fjordene under opveksten var sikkert den primære årsak til de dårlige kvalitetsforhold, slipningen av steng og gjenfangst av den slupne brisling gjorde så resten for å utarme bestanden.

Hardangerfjorden. Fisket her foregikk vesentlig i den ytre del, Maurangerfjord og lengst inne i Eidsfjord, men i nokså liten utstrekning og først lenger ut i sesongen. Den var temmelig mager, men tok sig dog noget op. Fra slutten av juni blev Simadalspollen stengt, da brislingen var både liten og mager. En prøve fra Osafjord fra begynnelsen av august hadde en lengde av fra 8,5—11,5 cm, gjennemsnittstørrelse 9,37 cm. Den holdt 9 pct. fett.

Nordhordland. Der var ganske gode forekomster i Osterfjorden. Den holdt også størrelsen, men var i den egentlige Osterfjord gjennomgående mager, hvorfor den også blev stengt fra Hammernesset og inn mot Millesdal fra midten av juni til begynnelsen av august. I Mofjorden

og Sørfjorden var dog brislingen bedre. Brislingprøvene fra slutten av juni viste en lengde av fra 8,5—11 cm, gjennomsnittsstørrelse fra 9,5—9,8 cm. Ellers var det kun endel fiske av betydning i Austfjorden, Lindås.

Sogn og Fjordane. Flere steng var allerede satt i de ytre deler av dette område før overenskomsten mellom fiskerne og fabrikkene kom istand. Brislingen var også av lovlig størrelse og holdt også for den overveiende del den senere omforenede fettprocent. Dette var også tilfellet etter at det ordinære brislingfiske begynte. Senere da fisket bredte sig innover Sognefjorden blev forholdene vanskelige og man overveiet om optak for nedlegging skulde forbyes innenfor Vik—Balestrand. I overgangsområdet holdt dog flere steng, men lenger inne falt de fleste steng igjennem. Da fiskerne etterhvert trakk ut til de ytre områder fra Kyrkjebø og utover blev stengning utelatt. Særlig i Lysterfjord var brislingen liten og denne småbrisling kunde merkes som innblanding helt ut til Aurlandsfjord. Denne brisling skyldtes ganske sikkert sen gytning året før i fjorden selv, mens brislingen i de ytre partier skyldtes innvandring.

2 steng satt ved Frøningen med $\frac{1}{2}$ times mellomrum og ca. 100 m fra hverandre viste bemerkelsesverdige forhold. Det steng som blev satt først viste etter størrelsen kun 40 pct. brukbar brisling og måtte slippes, mens det annet viste ca. 80 pct. som holdt målet. Det viser hvor vanskelig det under slike forhold faller for fiskerne og også for kontrollen. Hvert steng må kontrolleres. I Fjærlandsfjord og Esefjord var forholdene noget bedre, men også der måtte steng slippes både på grunn av størrelsen og manglende fett.

Av den brislingen fra Lysterfjorden av årsklassen 1935 fikk man en prøve 16. september som hadde en lengde av fra 8—10 cm, gjennomsnittslengde 8,49 cm. Den hadde enda så sent i sesongen ikke nådd brukbar størrelse.

Gjennomgående var de ytre partier av Sogn det som viste sesongens beste brisling både hvad størrelse og kvalitet forøvrig angikk. Dette gjelder også Sunnfjord og Nordfjord, hvor det dog var forholdsvis lite fiske.

Møre og Romsdal. Også her var brislingen forholdsvis fet, men de største fangster var blandingsfangster og fisket foregikk mest i Sunnmør med nogen få mindre steng i Romsdal.

Trondheimsfjord. Enkelte steng, mest blandingsfangster blev gjort, men fisket var uten betydning.

Prøver av yngel av året, årsklasse 1936, blev erholdt både fra Sørlandet og Vestlandet. På Vestlandet forekom det allerede i september mengder av småfallen yngel på grunt vann. En prøve fra Førlandsosen

i Lindås viste en lengde av fra 4,5—7,5 cm, gjennomsnittslengde 5,63 cm. Andre prøver fra blanding med eldre brisling viste sist i november — først i desember gjennomsnitt på 7,5—7,75 cm. Også brislingen fra Sørlandet var vekslende i størrelse, helst småfallen etter tiden den blev fanget. Fra slutten av september foreligger prøver med fra 5,65 til 7,32 cm's gjennomsnittslengde for brislingen. En prøveyngel fra Steilene, Oslofjorden, 16. oktober, som gikk sammen med sild og eldre brisling viste et gjennomsnitt av 8,38 cm.

Hvirveltellingen av prøver både fra Østlandet og Vestlandet bekreftet at den forekommende yngel måtte skrive sig fra gytning til forskjellige tider. Hvirveltallet lå for de fleste prøver forholdsvis lavt, under 48,00, som lar til å være nogenlunde gjennomsnittet fra år til annet. Innen de forskjellige prøver var hvirveltallet fra ca. 47,55 til 48,25 med stigende hvirveltall etter lengdeklassene for de størrelser hvor representativt antall forelå. Særlig yngelen fra de mindre poller og fjorder på sørkysten viser stor variasjon fra prøve til prøve, tatt omtrent samtidig. De prøver som er tatt i åpent farvann viser dog mere overensstemmelse både hvad størrelse og hvirveltall angår. I Vestlandets fjorder kunde spores sen gytning, særlig inn mot fjordbotnene. Dette var som ventet med den sterke forekomst av eldre brisling under fisket.

Våren 1937 blev prøver av brisling, særlig tatt fra Ryfylkefjordene. Brisling av årgangen 1936 holdt allerede i april fra 6—9,5 cm og mot slutten av måneden optil 10 og 10,5 cm, gjennomsnittslengde ca. 8 cm. Endel større brisling, årgangen 1935 var også iblandet enkelte av prøvene av lengde 10 optil 12,5 cm. Fra de nordlige distrikter forekom også steng av ren 2-årsbrisling.

Enighet mellem fiskerne og fabrikkene om fettprocenten og prisen blev imidlertid ikke opnådd til fisket ordinært skulde åpnes og fiskerne gikk til »streik« d. v. s. Brislingfiskarlaget og Notfiskarsamskipnaden forbød sine medlemmer å fiske og levere sin brisling til hermetikkfabrikkene. Enighet blev først opnådd så fisket kunde begynne kl. 12 middag 11. juni.

Da fisket begynte viste det sig at brislingbestanden likesom i den foregående sesong var meget blandet. Brislingen holdt dog for den alt overveiende del minstemålet, delvis fordi det var iblandet endel eldre brisling. Kun 2 områder blev stengt for levering til hermetisk nedlegging, nemlig: Indre Oslofjord fra Drøbak og innover fra 14. juni og Matre- og Åkrefjorden innenfor Vannes—Utåker fra 23. juni. Brislingens fettinnhold var lite tilfredsstillende, men ifølge overenskomsten mellem fiskerne og fabrikkene blev all brisling fra de områder som ikke var stengt optatt, brisling under 7 cm's lengde dog til nedsatt

pris. Dette viste sig heldig, idet brislingen ikke, skjønt den var mager, gikk så tilbake i kvalitet som den gjorde sesongen før, hvor der blev stengt og sluppet brisling.

Det videre forløp av fisket i sesongen 1937 vil bli behandlet i neste beretning.

DET INTERNASJONALE HAVFORSKINGSRÅD.

Av konsulent PAUL BJERKAN.

Møte i Kjøbenhavn 11.—16. mai 1936.

Fra Norge møtte som delegerte professor JOHAN HJORT og fiskeridirektør S. K. ASSERSON og som eksperter professor H. H. GRAN, konsulentene OSCAR SUND og SVEN RUNNSTRØM og assistentene JOHAN T. RUUD og TRYGVE BRAARUD.

14 stater møtte med sine delegerte og eksperter.

Følgende referat skal gis angående saker som blev behandlet og var av særlig betydning for Norge:

I komiteen for *Nordøstre område* gav SUND en oversikt over det arbeide som var blitt utført i området fra de forskjellige lands side. Han omtalte særlig det arbeide som var blitt utført fra tysk side av dr. LUNDBECK angående trålingen og trålfangstene. Han beklaget at det dessverre ikke var mulig fra norsk side å drive de ønskede undersøkelser over disse forhold i Østhavet, da man manglet havgående undersøkelsesfartøi. Undersøkelser var imidlertid blitt gjort både fra tysk og engelsk side. Forresten gav han en inngående oversikt over hvad det var gjort av undersøkelser i de norske kystfarvann.

I *Nordvestre område* (Færøyane, Island og Grønland) var undersøkelser over torsk, hyse, flyndre og kveite m. v. blitt utført av Danmark, England, Skottland, Frankrike, Island og Holland. For Norge hadde man termografobservasjonene på ruten Norge—Reykjavik.

I *Nordsjøkomiteen* (2 underkomiteer, nord, og syd) referertes hydrografiske undersøkelser av Holland kompletterende de norske undersøkelser Norge—Shetland, samt undersøkelser ved de forskjellige land over sild, hyse og flyndre. Skotske undersøkelser over siilen referetes med opfordring til andre land om å opta undersøkelser over denne åtefisk som også har stor betydning her i Norge.

I *Overgangsområdet* (Skagerakk, Kattegatt og Beltene) referertes undersøkelser over brisling og flyndre m. v. samt resultatet av omplantninger av den siste. Der vaktet mosjon om undersøkelser over dypvannsreken (*Pandalus*) og forholdsregler for å spare smårekene.

I den *hydrografiske* komité vakte Sandstrøm mosjon om en felles undersøkelse av forbindelsen mellom de oceanografiske og atmosfæriske forhold, idet han henviste til sine undersøkelser langs den norske kyst og i polarfarvannene. Værforholdene over den Skandinaviske halvøy skyldes for ca. 90 % havet i vest og det skulde ut fra overflatetemperaturen m. v. være mulig å finne en metode til i det store å forutsi værforholdene.

I *Hvalkomiteen* refererte prof. HJORT forhandlingene som var blitt ført mellom Storbritania, Tyskland og Norge angående hvalfangsten og dens begrensning.

Under rådets sammentreden blev holdt 3 *spesielle videnskapelige møter* som behandlet følgende emner: 1. Hvilke fysiologiske problemer er av særlig interesse for den marine biologist ved studiet av de viktigste fiskearter. 2. Sammenligning mellom de forskjellige områders fiskebestande med hensyn til alderssammensetning. 3. Om måling av lysforholdene i de forskjellige dyp og deres betydning for de biologiske fenomener.

Beretning for Flødevigens utklekningsanstalt fra 1. juli 1936 til 30. juni 1937.

Av bestyrer ALF DANNEVIG.

Opdretning av hummeryngel.

I likhet med flere tidligere år hadde vi våren 1936 vanskelig for å få tilstrekkelig hummer med god rogn. Om høsten er det ingen vanskelighet å få hummer med meget og frisk utrogn, men etter hvert utover våren og forsommeren utvikles eggene, de blir større og de faller lett av. Dette siste er særlig tilfelle med den hummer som holdes i fangenskap. Når vi får meddelelse fra hummeropkjøperne at de har forholdsvis meget rognhummer på lager på forsommeren, og vi reiser bort for å ta den ut, viser det sig som regel at hummeren har mistet en vesentlig del av rognen. Hvis vannet er varmt, kan dette skyldes at rognen er klekket forholdsvis tidlig, men dette skjer i hvert fall ikke før St. Hans-tid.

I 1936 begynte vi innkjøpet allerede 28. mai og fortsatte helt til 8. juli, og hadde da ialt fått 649 rognhummer med klekkeferdig rogn. Men rognantallet var lite på hver hummer. I klekkekassene hvor vi lar hummeren gå enkeltvis i små rum med rikelig vannfornyelse får hummeren ikke anledning til å slåss og skrape rognen av hinannen. Men allikevel avtar rognantallet fremdeles. Dette kan skyldes at rognen meget ofte er befenget med en parasitt, en suctorie, *Ephelota gemipara*, som såvidt

er synbar med det blotte øie. Blir det meget av disse dør eggene, og hummeren skraper de døde egg av sig, eller de løsner av sig selv. Denne parasitt er tilstede overalt i strandregionen. Jeg har funnet den på nyfisket hummer, på strandkrabber og på blåskjell. Men jeg har aldri merket at den i naturen har spilt nogen rolle som ødeleggende faktor. Noget sikkert tør jeg imidlertid ikke si om dette, men i utklekningsanlegget, hvor vi stadig legger merke til den om sommeren, der har den ved enkelte leiligheter optrådt i så store masser at den har hindret vårt arbeide med hummeropdretingen. At den kan optre så tallrik her, var til å begynne med vanskelig for mig å forstå. Men første gang jeg iakttok denne sterke opblomstring sommeren 1926 da viste det sig at vi hadde en smittekilde i saltvannsbassenget hvorfra vannet blev ledet til hummerapparatene. Efter at denne smittekilde, en samling blåskjell, var fjernet, og bassenget skrubbet og spylet, blev forholdet bedre. Efter denne tid har vi undlatt å benytte saltvannsbassenget til noget som helst forsøk som kunde tenkes å forurense vannet, men allikevel fikk vi sommeren 1936 en ny kraftig opblomstring av parasitten. Saltvannsbassenget blev atter tømt og skrubbet og forholdene blev noget bedre. Men den vesentligste del av den yngel som blev klekket tidlig i sesongen strøk med på grunn av infeksjonen. Når man erindrer at der i vårt saltvannsbasseng, som tar ca. 2000 m³ vann, under hummeropdretingen passerer 300 m³ vann pr. time, da er det vanskelig å forstå at en infeksjon fra bassengets sider og bunn som er helt bevokset med vanlig saltvannsdyr og alger, kan være årsak til masseopblomstring av parasitter. Det er forøvrig et stort spørsmål om ikke den samme parasitt også er en vesentlig årsak til at hummeren mister rognen sin på hummerlagerne. Betingelsene der er meget gunstige for utviklingen.

Denne parasitt som setter sig på alle mulige faste gjenstander lever av de næringsstoffer som følger med vannstrømmen, og betegnelsen parasitt er derfor ikke helt riktig. Men en eller annen skadelig innflytelse over den allikevel på eggene eller larvene, uten at jeg kan si hvorledes. På vedstående tabell har jeg gjort et sammendrag av det antall yngel vi har fått av rognhummeren. Det vil sees at det dreier sig om nogen hundre pr. individ, mens vi på grunnlag av tellinger av rognkornene på en vel besatt hummer skulde vente adskillige tusener.

Antall yngel pr. rognhummer for årene 1920—1936.

År.....	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
Antall yngel	457	412	371	435	262	900	490	1110
År.....	1928	1929	1932	1933	1934	1935	1936	
Antall yngel	1110	1253	260	151	811	835	164	

Dette spørsmål, hvad årsaken er til at hummeren mister sin næsten klekkeferdige utrogn, er av ganske stor betydning når det gjelder å bedømme hvad man kan opnå ved en fredning av rognhummeren i forbindelse med en lagring av denne til fredningstidens inntreden. Nettoutbyttet av denne fremgangsmåte vil sikkert bli uhyre litet. Anderledes stiller det sig med å frede rognhummeren således at denne øieblikkelig slippes i sjøen. Såvidt jeg kan forstå beholder rognhummeren her sin rogn i langt større grad enn hvis den holdes i fangenskap. Spørsmålet har også sin store betydning for opdretningsarbeidet. Vi må forsøke om det er mulig å få et større yngelutbytte av hver hummer.

Hummeropdretningen begynte den 17. juni, men måtte avbrytes midt i juli for å få rensset bassenget. Til denne tid var der innsamlet ca. 50.000 hummerunger. Herav blev ca. 21.000 sluppet i sjøen 17 juli. Mellom 18. juli og 25 august blev der innsamlet ca. 56.000 hummerunger, derav blev vel 10.000 satt ut i 4. og 5. stadium, mens restpartiet ca. 2.000 blev utsatt i tidligere stadier. Opdretningsarbeidet foregikk normalt. Det beste apparat gav 37 % i 4. stadium. Den opdrettede hummeryngel blev utsatt ved Kragerø.

Torskeutklekning.

Innkjøp av stamfisk begynte 2. desember 1936 idet vi den dag fikk 123 torsk fra Kragerø. Denne fisk viste sig imidlertid lite levedyktig, et forhold som vi tidligere har lagt merke til. Tilgangen på torsk i Arendal var meget sparsom, det blev derfor gjort forsøk med torsk som blev tilført Sørlandet fra distriktet nord for Trondheimsfjord. Denne fisk levde bra, den lange transport tiltross.

Ved senere aldersbestemmelse viste den sig å være eldre enn gytefisk pleier å være på Sørlandet, men den var mindre av størrelse. Forholdet mellom torsken fra Trøndelagskysten og Skagerakkysten fremgår av nedenstående tabell og figur. Det sees herav at trøndelagstorsken synes å være utvokset ved en lengde av 65—70 cm. Sørlandstorsken er fremdeles i god vekst ved denne lengde.

Trøndelagstorsk:

Årgang	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Antall	1	3	4	12	35	17	3	
Gj.lengde	73,0	69,3	66,5	67,5	68,8	66,5	64,3	

Sørlandstorsk:

Årgang	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Antall	—	—	—	10	23	48	39	11
Gj.lengde	—	—	—	81,7	77,2	73,5	70,3	68,8

Hele utklekningsarbeidet blev enten hindret, eller i vesentlig grad vanskeliggjort av den usedvanlig lave sjøtemperatur. Gjennomsnittstemperaturen i sjøens overflate var i februar $\div 0,2^{\circ}\text{C}$ og i mars $\div 0,5^{\circ}\text{C}$. I pumpeledningen som tar vannet fra 15 meters dyp var temperaturen i almindelighet over 0° , slik at gjennomsnittstemperaturen i gytebassenget var $\div 0,4^{\circ}\text{C}$ for februar og $\div 0,7^{\circ}\text{C}$ for mars.

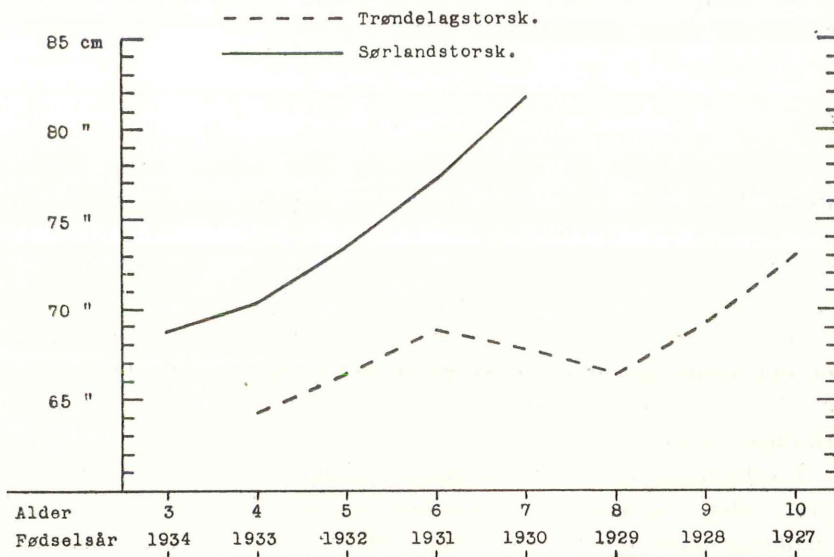

Fig. 1. Alder og størrelse av gytetorsk fra Trøndelagen og Sørlandet.

Den 12. mars om morgenen var temperaturen i gytebassenget $\div 0,6^{\circ}\text{C}$ og i pumpeledningen til gytebassenget helt nede i $\div 1,1^{\circ}\text{C}$. Ved målinger viste det sig at torskene klarte en temperatur på $\div 0,6^{\circ}\text{C}$, men da temperaturen etterhvert kom ned i $\div 1,1^{\circ}\text{C}$ døde 14 av 77.

Ved å varme op vannet i pumpeledningen til temperaturen kom over 0°C slapp vi imidlertid med det ovennevnte tap.

Der fant sted en ubetydelig gytning i mars og først i april, men eggene kom ikke til utvikling. Størsteparten var ubefruktet. Ved en telling den 10. april var 55 % av de nygydte egg ubefruktet. Temperaturen var den dag $2,6^{\circ}\text{C}$. Fra den 16.—30. april hadde vi temperaturer mellom $3,0$ og $4,7^{\circ}\text{C}$ i bassenget. Altså normal gytetemperatur for torskene. Men selv efter at temperaturen var blitt tilstrekkelig høi var gytningen minimal og eggenes kvalitet dårlig. På denne måte blev utklekningsarbeidet for torsk mislykket denne sesong. Men vi blev en erfaring rikere. Vi fikk påny se hvorledes de kolde vintrer virker på torskens forplantning.

Merkning av torsk.

For å få en del sikre holdepunkter for å bedømme torskens vandring og torskens vekst i frihet, blev der den 21.—25. januar 1937 utsatt 80 torsk merket med sølvplate i forkanten av annen ryggfinne. Inntil 30. juni hadde man allerede fått igjen 34 stykker, praktisk talt på samme lokalitet hvor den merkede torsk var sluppet. Den 18. og 19. mai 1937 blev der utsatt ytterligere 100 merkede torsk. Inntil utgangen av juni var der av disse gjenfanget 7 stk.

Østers.

Østersbestanden på Skagerakkysten blev meget sterkt redusert vinteren 1935—36. Den store dødelighet skyldes ganske sikkert den overordentlige lave sjøtemperatur. Utover sommeren rettet forholdene sig og østersen vokste tilfredsstillende utover høsten. Vinteren 1936—37 blev imidlertid også meget streng, men ikke så langvarig som foregående år. Østersen blev dog utsatt for en stor påkjenning, særlig på de steder hvor det kolde sjøvann fra Skagerak kunde komme til. Omsetningsforholdene var vanskelige særlig på grunn av sterk økning av østersdyrkningen annetsteds.

I østersbassenget var der rikelig gytning fra midten av juli til august. Men yngelen vilde ikke feste sig på rissamlerne, kun endel på kalkede taksten. Den store østers trives og vokser bra i bassenget.

Undersøkelser.

Våre undersøkelser i naturen er fortsatt. En undersøkelsesserie over fiskeyngelens forekomst i strandregionen har nu vært drevet ubrutt gjennom 20 år og med avbrytelser helt siden 1903. Resultatene fremgår av vedstående figur. Vi har hatt et par perioder med rikelig tilgang på småtorsk nemlig omkring 1922 og 1928. Men siden er fangstene elendige. Spør man hvad årsaken er til dette da kan man si at det er et spill av naturens luner og at man kan håpe på en ny opblomstring. Men figuren kan også tydes derhen at de gode år etterhvert er blitt ferre, og de dårlige år er blitt elendige. Fremtiden får vise hvilke av disse synspunkter er riktige.

Det er i hvert fall verdifullt å ha et slikt mål på variasjonene fra år til annet. Nu gjelder det riktignok kun strandregionen, men vi har inntrykk av at det i hvert fall på Sørlandet ikke forekommer større masser småtorsk på dypere vann. De samme undersøkelser viser et mer jevnt forløp for hvitting og lyr.

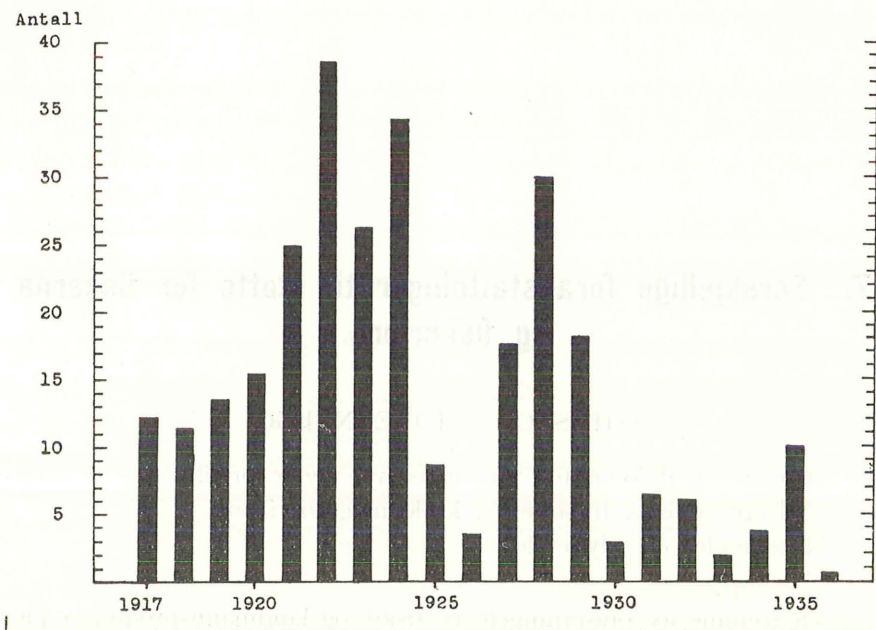

Fig. 2. *Årsyngel av torsh.* Gjennemsnittsfangst pr. trekk i strandregionen 1917–1936.

Ved undersøkelsene på Sørlandet blev der i år fanget 80 torsh, derav 48 årsunger, 536 hvitting og 359 lyr. I oktober 1936 blev der også foretatt en undersøkelse over fiskeyngelens forekomst i strandregionen i Oslofjorden. Der blev fanget 318 torsh, derav 283 årsunger, 183 hvitting og 31 lyr.

Likedan er våre hydrografiske undersøkelser blitt fortsatt i vanlig målestokk. Og i likhet med i 1935 er Oslofjorden medtatt i våre undersøkelser.

Våre undersøkelser over fiskeeggene og fiskeyngelens forekomst er også fortsatt i vanlig målestokk vesentlig ved hjelp av bidrag fra Fiske-ribedriftens Forskningsfond.

Ved vårt forsøksfiske med teiner er der innsamlet 159 torsh og 201 lyr. I tillegg til dette materiale er der undersøkt og hvirveltalt 916 torsh og diverse annen fisk.

Våre undersøkelser over variasjonen av hummerens lengde i fiskernes fangster er fortsatt. Disse gir et meget godt bilde av de størrelsesgrupper som særlig er gjenstand for fangst. Våre forsøk med å merke hummer er blitt utvidet til Lista.

7. Forskjellige foranstaltninger til støtte for fiskerne og fiskeriene.

ISHUS OG KJØLEANLEGG.

Den 15. juli 1936 vedtok Stortinget nye regler for tilståelse av statsstøtte til opførelse av fryserier og kjøleanlegg og ishus.

Disse regler er sålydende:

§ 1.

Til fremme av omsetningen av fiske- og landmannsprodukter kan statstøtte ydes til:

1. Bygging, innredning eller utvidelse av islager, kjøleanlegg, fryseri, og dermed forbundne anlegg.
2. Opførelse, innredning eller ombygging av ishus.
3. Innredning av skib, motorfarkoster og biler til transport av ferskfisk.

§ 2.

Statstøtten kan ydes som lån, som bidrag eller ved å tegne aktier i foretaket.

§ 3.

Berettiget til å komme i betraktning ved denne statsstøtte er:

1. Kommuner, havnestyrer, samvirkelag og selskaper med begrenset utbytte. I undtagelsestilfelle også andre selskaper.
2. Andelslag i fiskeridistriktene med formål å sikre medlemmene den nødvendige is for deres bedrift.

Laget skal som regel bestå av minst 10 medlemmer og minst 4/5 av medlemmene skal være aktive fiskere, tilsluttet fiskerlag. Handelsdepartementet kan dog i undtagelsestilfelle, hvis de lokale forhold gjør det nødvendig, yde bidrag til lag som har et mindre antall medlemmer.

§ 4.

Statsstøtten kan gis med inntil 50 pct. av den nødvendige kapital. I undtagelsestilfelle kan støtten gis med inntil 80 pct. av kapitalen.

For bidragene kan stilles sådanne nærmere betingelser som Handelsdepartementet i hvert enkelt tilfelle finner påkrevet eller ønskelig.

For lånene kan der fastsettes en rentefot mellom $2\frac{1}{2}$ og 6 pct. Handelsdepartementet bestemmer om lånene skal være avdragsfri de første år, og hvor langt tilbakebetalingstiden skal være.

Såvel for bidragene som for lånene kan Handelsdepartementet forlange stillet pant i anlegget eller annen godkjent sikkerhet.

Andragendet om støtte stiles til Handelsdepartementet og sendes gjennom distriktets Fiskeriinspektør til Fiskeridirektøren.

I andragendet skal der redegjøres for hvordan foretagendet aktes organisert og for nødvendigheten av anlegget, derunder opplysning om avstanden til nærmeste anlegg av samme art.

Som bilag til andragendet skal vedligge:

1. Statutter for anlegget.
2. Reglement for driften.
3. Rentabilitetsberegning.
4. Planer og beregninger, med såvidt mulig nøiaktig overslag over anleggets kostende, utarbeidet av fagkyndige. I overslaget kan, foruten utgifter til opførelse av selve anlegget, også medtas utgifter som er medgått til fagkyndig assistanse for tilveiebringelse av de i foregående avsnitt nevnte planer og beregninger. Hvis andragendet gjelder utvidelse eller forandring av eldre anlegg, medtas i overslaget kun utgiftene ved utvidelsen eller forandringen (ikke planleggelser).

§ 6.

De innkomne andragender med bilag forelegges først for en innstillingskomité bestående av Fiskeridirektøren og Havnedirektøren som så behandler saken i møte.

Komiteen forutsettes også tiltrådt av Landbruksdirektøren, såfremt det dreier sig om anlegg som har interesse for landbruket.

Handelsdepartementet fastsetter godtgjørelsen til komiteens medlemmer.

Komiteens uttalelse, som avgis til Fiskeridirektøren, skal bl. a. inneholde opplysninger:

1. Om anlegget i sin almindelighet og om behovet for et sådant anlegg som der søkes om, sett som ledd i en større plan for ophjelp av omsetningen av fiskeri- og landmannsprodukter.
2. Om forholdsmessigheten av det planlagte anlegg.
3. Om anlegget trafikkmessig og for varebehandlingen har fått en tilfredsstillende beliggenhet og utformning.

Det trafikkmessig og teknisk sett best mulige anlegg skal i tilfelle søkes fremmet.

Fiskeridirektøren forelegger derefter planen for Statens Fiskeriforsøksstasjon som skal uttale sig om de kjøletekniske beregninger og anleggets utformning kjøleteknisk sett.

Efterat ansøkerne har behandlet påny, eventuelt omarbeidet planen, hvis dette ansees nødvendig — på grunnlag av Innstillingskomiteens og Forsøksstasjonens uttalelser, sendes saken til Fiskeridirektøren.

§ 7.

Fiskeridirektøren avgir derefter uttalelse i saken, som så sendes Handelsdepartementet. Dette fastsetter størrelsen av et eventuelt bidrag og betingelsene for dets tilståelse. Det trafikkmessig og teknisk sett beste anlegg skal søkes fremmet.

§ 8.

Den nødvendige byggekapi tal skal være sikret før byggearbeidet påbegynnes.

Det tilståtte beløp utbetales som regel i 2 terminer. Første termin når halv delen av arbeidet er ferdig, og resten når det er godkjent av fagkyndige som Fiskeridirektøren har antatt.

Andragendet om utbetaling av beløpet sendes Fiskeridirektøren. Nøiaktig byggeregnskap skal føres, og andragendet om restbeløpets utbetaling skal være ledsaget av attestert regnskapsekstrakt over anleggets eller de utførte arbeiders kostende.

På ansøkn ing kan en del av beløpet utbetales som forskudd.

§ 9.

Handelsdepartementet kan ved bidragets eller lånets tilståelse, eller ved aktietegning, fastsette en frist innen hvilken arbeidet skal være påbegynt og fullført, og kan anordne kontroll med arbeidets utførelse.

Departementet har rett til å kontrollere at de opstilte betingelser både vedkommende anlegget og driften blir opfylt. Kontrollen anordnes på den måte som departementet bestemmer.

§ 10.

De som mottar bidrag eller lån, eller som Departementet har støttet ved aktietegning, er forpliktet til å vedlikeholde anlegget, å innsende årlig beretning og regnskap om anleggets drift, og å gi de statistiske opplysninger som måtte bli krevet.

Innføres der kontroll med eksporten av kjølet eller frosset fisk, er

anlegget om så kreves forpliktet til å skaffe det nødvendige arbeidsrum for kontrollen.

Finner Handelsdepartementet etter innberetning fra Fiskeridirektøren at anlegget ikke drives på forsvarlig måte og overensstemmende med de opstilte betingelser, kan bidraget eller lånet kreves tilbakebetalt.

For terminen 1936—37 var bevilgningen til ishus, fryserier og kjøleanlegg kr. 600.000,00.

Statsstøtte er tilstått følgende anlegg:

Finnmark fylke.

Fryserier og kjøleanlegg: Kjøleanlegg i Vardø.

Troms fylke.

Ishus og islagre: Ytre Kvenangen ishuslag.

Nordland fylke.

Ishus og islagre: Bolga fiskerlag — forøkelse av tidligere tilstått støtte. Indre Tjongsfjord — forøkelse av tidligere tilstått støtte. Selvær ishuslag — forøkelse av tidligere tilstått støtte. Gjesøy ishuslag.

Nord-Trøndelag fylke.

Ishus og islagre: Nordflatanger ishuslag — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Fryserier og kjøleanlegg: Norges kjøtt- og fleskecentral til anlegg i Steinkjær.

Sør-Trøndelag fylke.

Ishus og islagre: Sæter og Angen Fiskerlag — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Fryseri og kjøleanlegg: Trondheim Losseanlegg og kjølelager A/S — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Møre fylke.

Ishus og islagre: Hakallestranda og Kvamsøy fiskerlag — forøkelse av tidligere tilstått støtte. Auresundet ishuslag — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Fryserier og kjøleanlegg: Romsdal kjølelager A/L — forøkelse av tidligere tilstått støtte. Nytt kjølelager i Kristiansund N. — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Sogn og Fjordane fylke.

Fryseri og kjøleanlegg: Florø kjøleanlegg — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

Hordaland fylke.

Ishus og islagre: Ishus i Bakkasund.

Rogaland fylke.

Fryserier og kjøleanlegg: Kjøleanlegg og fryseri i Kopervik.

Aust-Agder fylke.

Fryserier og kjøleanlegg: Kjøleanlegg i Risør.

Telemark fylke.

Fryserier og kjøleanlegg: Kragerø fiskemarked, til kjøleanlegg — forøkelse av tidligere tilstått støtte.

